

HANDLINGAR

Stiftsfullmäktige

18-19 november 2022

Ärende 1

Ärende till stiftsfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-18--19		Diarienummer .
Ärende Sammanträdet öppnas		

Ärendebeskrivning

Ordföranden öppnar sammanträdet och lämnar information om sammanträdet genomförande.

Ärende 2

Ärende till stiftsfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-18--19		Diarienummer
Ärende Upprop		

Ärendebeskrivning

Upprop förrättas.

Anmälda ledamöter och tjänstgörande ersättare, se *bilaga*.

Anmälda ledamöter och ersättare SF 18-19 november 2022 (upprättad 26 oktober 2022)

	Namn	Nomineringsgrupp	Tjänstgörande ersättare
1	Titti Ådén	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
2	Lars-Gunnar Frisk	Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan	
3	Robert Nerdal	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
4	Ingela Eriksson	Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan	
5	Bertil Burén	Centerpartiet	
6	Wiveca Andersson	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
7	Inger Stenlund	Vänstern i Svenska Kyrkan	
8	~~Rolf Wikman~~	Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan	Margareta Ekesryd
9	Lars Sandberg	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
10	Ida Nilsson	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
11	~~Elisabeth Engberg~~	Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan	Lars Pohjanen
12	Kurt Vallmark	Centerpartiet	
13	Alf Lindén	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
14	Curt Edlund	Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan	
15	Paavo Ruokojärvi	Vänstern i Svenska Kyrkan	
16	Lisbeth Aronsson	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
17	Max Fredriksson	Kristdemokrater i Svenska kyrkan	
18	~~Sara Gille~~	Sverigedemokraterna	Nina Markström Svarvare
19	Roland Samuelsson	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
20	Anna-Karin Westman Tjernlund	Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan	
21	~~Yvonne Stålnacke~~	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	Roland Hedlund
22	Peter Roslund	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
23	Ann-Charlotte Dahlbäck	Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan	
24	Sirpa Bäckström	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
25	Helge Stålnacke	Centerpartiet	
26	Lennart Åström	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
27	Monica Lindmark	Vänstern i Svenska Kyrkan	
28	Anna Lundberg	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
29	Sigvard Lindgren	Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan	
30	Folke Hieta	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
31	~~Maria Andersson~~	FRIMODIG KYRKA	Stina Dagfjäll
32	Magnus Häggblad	Sverigedemokraterna	
33	Nora Kemi	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
34	Kristina Bäckström	Centerpartiet	
35	Gunnel Eriksson	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
36	Valentina Asplund	Borgerligt alternativ	
37	Ellen Kuorak	Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan	
38	Ann-Charlotte Kassberg	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
39	Helén Lindbäck	Kristdemokrater i Svenska kyrkan	
40	~~Brith Fäldt~~	Vänstern i Svenska Kyrkan	Oscar Johansson
41	Anders Rålin	Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna	
42	Matti Björk	FRIMODIG KYRKA	
43	Ewa Miller	Borgerligt alternativ	
44	Kerstin Olla Grahn	Centerpartiet	
45	~~Ann-Helen Konradsson~~	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	Stig Åkesson
46	Ulrika Karlsson	Himmel och Jord	
47	~~Johan Karlemo~~	Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan	Alexandra Lundman
48	Rikard Fräki	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
49	~~Henrik Blind~~	Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna	Sivert Mässing
50	Tommy Nyström	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	
51	Inga-Lisa Johannessen	Arbetspartiet - Socialdemokraterna	

Ärende 3

Ärende till stiftsfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-18--19		Diarienummer
Ärende Val av justerare (tillika rösträknare)		

Beslutsförslag

Stiftsfullmäktige **beslutar**:

att utse _____ och _____ med

_____ respektive _____ som

ersättare, att jämte ordföranden justera stiftsfullmäktiges protokoll,

att de utsedda justerarna ska fungera som rösträknare vid behov, samt

att justering ska ske senast den 2 december 2022 brevlades och/eller på stiftskansliet i Luleå.

Ärendebeskrivning

Enligt arbetsordningen ska två justerare utses, likaså två ersättare för dessa. Protokollet ska justeras senast 14 dagar efter sammanträdet.

Ärende 4

Ärende till stiftsfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-18--19		Diarienummer
Ärende Godkännande av kallelse och kungörelse		

Beslutsförslag

Stiftsfullmäktige **beslutar**

att godkänna kallelsen och kungörelsen samt förklara sammanträdet utlyst i behörig ordning.

Ärendebeskrivning

Utfärdandet av kallelsen respektive kungörelsen har skett i enlighet med bestämmelserna i stiftsfullmäktiges arbetsordning och kyrkoordningen.

Kallelse har den 13 september 2022 skickats till ordinarie ledamöter samt till ersättare för kännedom.

Kungörelse inkl. sammanträdeshandlingar har den 8 november 2022 skickats till ordinarie ledamöter samt ersättare i digital form. Stiftsstyrelsens förslag till planer för verksamhet och ekonomi 2023-2025 avseende Luleå stift respektive prästlönetillgångarna har också skickats brevlades.

Sammanträdet har kungjorts på Luleå stifts officiella anslagstavla samt webbplats den 8 november 2022.

Ärende 5

Ärende till stiftsfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-18--19		Diarienummer
Ärende Fastställande av dagordning		

Beslutsförslag

Stiftsfullmäktige **beslutar**:

att fastställa dagordningen i enlighet med utfärdad kungörelse.

Ärendebeskrivning

Ärendeförteckningen framgår av kungörelsen.

Ärende 6

Ärende till stiftsfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-18--19		Diarienummer S 2022-0938 S 2022-0939 S 2022-0945 S 2022-0948 S 2022-0950
Ärende Anmälan av inkomna motioner		

Beslutsförslag

Stiftsfullmäktige **beslutar**

- att** motionen *Contortatallen* från ledamöterna Ulrika Karlsson (HoJ), Henrik Blind (MPSKDG) och Ingela Eriksson (POSK) har väckts i behörig ordning och därmed ska mottas för behandling,
- att** motionen *Bevara stiftets naturskogar/kontinuitetsskogar* från ledamöterna Ulrika Karlsson (HoJ), Inger Stenlund (ViSK), Paavo Ruokojärvi (ViSK), Monica Lindmark (ViSK), Brith Fäldt (ViSK), Ingela Eriksson (POSK), Ellen Kuorak (POSK), Maria Andersson (FK) och Henrik Blind (MPSKDG) har väckts i behörig ordning och därmed ska mottas för behandling,
- att** motionen *Dokumentera höga naturvärden* från ledamöterna Ulrika Karlsson (HoJ) och Inger Stenlund (ViSK) har väckts i behörig ordning och därmed ska mottas för behandling,
- att** motionen *Hållbart skogsbruk* från ledamoten Anna-Karin Westman Tjernlund (POSK) har väckts i behörig ordning och därmed ska mottas för behandling,
- att** motionen *En uppdaterad omvärldsanalys* från ledamoten Ulrika Karlsson (HoJ) har väckts i behörig ordning och därmed ska mottas för behandling samt
- att** ovannämnda motioner ska tillställas stiftsstyrelsen för beredning.

Ärendebeskrivning

När en motion väckts ska stiftsfullmäktige vid närmast följande sammanträde besluta om motionen väckts i behörig ordning och därmed ska beredas av stiftsstyrelsen.

Inför stiftsfullmäktiges sammanträde har fem motioner inkommit.

Motionen *Contortatallen* har den 2 november 2022 inkommit till stiftsfullmäktige från ledamöterna Ulrika Karlsson (HoJ), Henrik Blind (MPSKDG) och Ingela Eriksson (POSK).

Motionen *Bevara stiftets naturskogar/kontinuitetsskogar* har den 3 november 2022 inkommit till stiftsfullmäktige från ledamöterna Ulrika Karlsson (HoJ), Inger Stenlund (ViSK), Paavo Ruokojärvi (ViSK), Monica Lindmark (ViSK), Brith Fäldt (ViSK), Ingela Eriksson (POSK), Ellen Kuorak (POSK), Maria Andersson (FK) och Henrik Blind (MPSKDG).

Motionen *Dokumentera höga naturvärden* har den 7 november 2022 inkommit till stiftsfullmäktige från ledamöterna Ulrika Karlsson (HoJ) och Inger Stenlund (ViSK).

Motionen *Hållbart skogsbruk* har den 7 november 2022 inkommit till stiftsfullmäktige från ledamoten Anna-Karin Westman Tjernlund (POSK).

Motionen *En uppdaterad omvärldsanalys* har den 7 november 2022 inkommit till stiftsfullmäktige från ledamoten Ulrika Karlsson (HoJ).

Umeå oktober 2022

Motion

Luleå Stiftsfullmäktige

Contortatalen

Förslag till stiftsfullmäktigebeslut:

1. inga contortatallar skall planteras på Prästlönetillgångarna i Luleå stifts marker,
2. redan befintliga bestånd bör huggas ner snarast möjligt,
3. Prästlönetillgångarna i Luleå stift ska inte bidra med finansiering till förädling, forskning eller plantor av contortatall.

Motivering

För en god försoningsprocess med samerna

Svenska kyrkan har bett samerna om ursäkt och inlett en försoningsprocess. På all skogsmark som Luleås stifts PLT förvaltar finns renskötselrätt. Samtliga samebyar i Svenska Samers Riksförbund står sedan 2017 enade bakom ett krav för nolltolerans mot contortatalen eftersom den gör marken obrukbar för renskötsel.

Contortan är en invasiv art

Contorta (*pinus contorta*) är en tallsort införd från Nordamerika som inte hör hemma i den svenska floran. Contortatalen är klassad som en invasiv art av SLU Artdatabanken 2018. Invasiva arter är en av orsakerna till förlust av arter (IPBES, Summary for policymakers, European Environment Agency, 2019). Contortan bidrar alltså till utarmning av biologisk mångfald.

Det finns alternativ

Vi har flera inhemska träd med stor genetisk variation som är anpassade efter vårt klimat och behöver inga främmande trädslag. Enligt muntlig kommunikation med en av stiftets skogvaktare finns inte speciellt mycket contorta planterad på marker som PLT förvaltar i Luleå stift, vilket borde göra föreslagna beslut lätta att både ta och genomföra.

För en trovärdig kyrka

Svenska kyrkan måste vara trovärdig i teori och praktik. Enligt Svenska kyrkans Färdplan för klimatet måste vi skynda på de insatser vi vet är nödvändiga för livets skull och för det ömsesidiga beroendet av allt liv. Det blir i det perspektivet motsägelsefullt att plantera och ha kvar contortan som vi vet förorsakar förlust av liv.

Motion från:

Ulrika Karlsson, Himmel och Jord, (HoJ)

Henrik Blind, Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna, (MPSKDG)

Ingela Eriksson, Partipolitiskt Obundna i Svenska kyrkan, (POSK)

Luleå Stiftsfullmäktige

Motion 2022

Bevara stiftets naturskogar/kontinuitetsskogar*

Förslag:

Vi föreslår stiftsfullmäktige besluta att:

1. Inga avverkningsanmälningar ska göras för kända naturskogar eller nyckelbiotoper.
2. Inga avverkningsanmälningar ska göras innan en inventering under barmarkssäsong av oberoende aktör konstaterat att det inte rör sig om en naturskog eller nyckelbiotop. Denna aktör ska ha expertis inom biologi eller ekologi.
3. Redan gjorda avverkningsanmälningar gällande naturskogar ska dras tillbaka och avverkningen inte verkställas. Redan gjorda avverkningsanmälningar för det som är möjlig naturskog ska genomgå naturvärdesbedömning och eventuellt dras tillbaka.
4. Stiftets egendomsförvaltning ska utan att begära omprövning acceptera Skogsstyrelsens nej till avverkning om Skogsstyrelsen bedömt att avverkningsanmälan gäller en naturskog eller nyckelbiotop.

*kontinuitetsskog är ett vetenskapligt definierat begrepp för skogar som aldrig tidigare varit kalavverkade. Naturskogar är ett mer allmänt begrepp för kontinuitetsskog.

Motivering:

Få naturskogar

Luleå stifts prästlönetillgångar förvaltar c:a 34 400 ha produktiv skogsmark som till övervägande del brukas enligt kalhyggesbruket. Kalavverkning av naturskogar med lång kontinuitet bidrar till att det av Sveriges riksdag beslutade miljömålet Levande skogar, inte uppnås¹. För närvarande sker även i Luleå stift avverkningar inom de få kvarvarande naturskogarna. Dessa ersätts sedan med produktionsskogar med lägre biologisk mångfald.

Tveksamma avverkningsanmälningar

Av de avverkningsanmälningar som inlämnades av Luleå stifts PLT mellan 2016 och juni 2021 gällde en stor andel avverkningar i sannolik kontinuitetsskog. I Västerbottens län uppgick andelen avverkningsanmälningar gällande sannolik kontinuitetsskog till 63% av total andel inlämnade avverkningsanmälningar och i Norrbottens län var motsvarande andel 43%².

Då Skogsstyrelsen inte alltid, snarare mycket sällan, bedömer om anmälningarna tillhör kategorin naturskog bör Luleå stifts PLT godta en sådan bedömning när den är utförd och acceptera ett nekande svar. Detta sker inte alltid för närvarande³.

Svenska kyrkans styrdokument

Svenska kyrkans policy är solklar gällande nyckelbiotoper och bevarande av biologisk mångfald och ett säkrande av skogsekosystemets funktioner⁴. Kyrkans prästlönetillgångar ska enligt kyrkoordningen förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar⁵. I biskopsbrevet för klimatet står att om vi missar målet att minska skadlig påverkan, skadar vi relationen till Gud, vår nästa och naturen⁶. Enligt Svenska kyrkans färdplan för klimatet skall prästlönetillgångarna ta stöd i aktuell forskning i arbetet med att öka skogens klimatnytta.

Ny forskning

Naturskogar och äldre skogar är viktiga för både klimat och biologisk mångfald. Nyare forskning visar att dessa skogar lagrar kol i träd och jord i mycket högre grad än vad produktionsskogar gör^{7,8}. Naturskogar är mer motståndskraftiga än produktionsskogar mot klimatförändringarnas negativa effekter⁹. Enligt IPCC*-rapporten från februari 2022 krävs att minst 30-50 % av naturliga ekosystem (vilket naturskogar tillhör), skyddas för en klimatreliant utveckling globalt¹⁰. Detta står i bjärt kontrast till de cirka 7 % som Luleå stifts PLT nu skyddar. Den senare IPCC-rapporten från april 2022 inskärper det akuta läget för klimatet. Rapporten pekar på just skogars stora potential som kolsänka och kostnadseffektivitet för att begränsa klimatförändringen¹¹.

För en trovärdig försoningsprocess med samerna

Motionens föreslagna beslut kan ses som konkreta åtgärder inom en fortsatt försoningsprocess. På all skogsmark som Luleå stifts PLT förvaltar finns även renskötselrätt. De lavar som behöver ingå i ett fungerande renbetesland återfinns i hög grad i naturskogar och äldre skogar med lång kontinuitet, medan tillgången till dessa lavar drastiskt minskar eller avtar helt i produktionsskogar¹².

För biologisk mångfald och en god ekonomisk förvaltning

Såväl Svenska kyrkans egna styrdokument, svensk lagstiftning som EU:s art- och habitatdirektiv¹³ föreskriver bevarande av biologisk mångfald. Detta går hand i hand med en god ekonomisk förvaltning. Förluster av ekosystemtjänster (exempelvis rent vatten och inbindning av miljögifter) är ett högre och mer långtidsverkande pris att betala än eventuella kortsiktiga ekonomiska vinster.

*IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) är ett FN-organ som sammanställer och bedömer hela världens kunskapsläge och forskning om klimatet på jorden.

Fotnoter:

1. Sveriges miljömål Levande skogar. <https://www.sverigemiljomal.se/miljomalen/levande-skogar/>
2. Röstlund, Lisa (2021) Interna kritiken mot kyrkans skogsbruk "Tjänar mammon". *Dagens Nyheter* 210826.
3. Röstlund, Lisa (2021), Skogslandet-en granskning. Forum, s 195
4. Skogsskötsel- och Miljöpolicy för skogsmark inom prästlönetillgångarna Svenska kyrkan. Ställningstagande om nyckelbiotoper. <https://www.svenskakyrkan.se/stiftensskogar/dokument-och-policys>
5. Kyrkoordningen 46 kap 3§.
6. Ett biskopsbrev om klimatet. Svenska kyrkans biskopar 2019. s 53.
7. Moomaw et al (2020). Focus on the role of forests and soils in meeting climate change mitigation goals: summary. *Environmental Research Letters*.

8. Jonsson & Wardle (2009) Structural equation modelling reveals plant-community drivers of carbon storage in boreal forest ecosystems. *Biology Letters*
9. Wohlleben, Peter. (2015). *Trädens hemliga liv*. Norstedts
10. IPCC (februari 2022) Sixth Assessment Report Impacts Adaption and Vulnerability. Summary for Policymakers. Headline Statements. D4. <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/resources/spm-headline-statements/> (Det finns en svensk översättning av SMHI på denna sida: <https://www.smhi.se/nyhetsarkiv/huvudslutsatser-ipcc-s-rapport-klimat-i-forandring-2022-effekter-anpassning-och-sarbarhet-1.180776>).
11. IPCC (April 2022) Sixth Assessment Report Mitigation of Climate Change. <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg3/>
12. Sveriges Samers Riksförbund, <https://www.sapmi.se/wp-content/uploads/2018/05/Contortaplantage-%C3%A4r-ett-rensk%C3%B6tselimpediment.pdf>
13. EU direktiv 92/43/EEG <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043->

Motion från:

Ulrika Karlsson, Himmel och Jord (HoJ)

Inger Stenlund, Vänstern i Svenska kyrkan, (ViSK)

Paavo Ruokojärvi, Vänstern i Svenska kyrkan, (ViSK)

Monica Lindmark, Vänstern i Svenska kyrkan, (ViSK)

Brith Fäldt, Vänstern i Svenska kyrkan, (ViSK)

Ingela Eriksson, Politiskt Obundna i Svenska kyrkan, (POSK)

Motion från (forts):

Ellen Kuorak, Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan, (POSK)

A handwritten signature in blue ink that reads "Maria Andersson". The script is cursive and fluid.

Maria Andersson, Frimodig kyrka, (FK)

A handwritten signature in blue ink that reads "Henrik Blind". The script is cursive and stylized.

Henrik Blind, Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna, (MPSKDG)

Luleå Stiftsfullmäktige

Motion

Dokumentera höga naturvärden

Vi föreslår stiftsfullmäktige att besluta:

-att Egendomsförvaltningen sammanställer tillgänglig information om höga naturvärden och information som på annat sätt kopplar till naturvård. Det ska gälla för marker som förvaltas av Prästlönetillgångarna i Luleå stift.

-att Egendomsförvaltningen skriftligen dokumenterar höga naturvärden när de själva gör naturvärdesbedömningar och att den metodik som använts vid bedömningen presenteras tillsammans med rapporteringen.

Motivering

Om naturvärden

Naturskogarna eller kontinuitetsskogarna som har höga naturvärden i Sverige håller på att försvinna i snabb takt¹. Kännedom om höga naturvärden på PLT:s marker borde därför Egendomsförvaltningen ta tillvara på ett bättre sätt än idag. Annars riskeras att skyddsvärda skogar avverkas och lagar och certifieringar inte följas.

Naturvärden ökar om inga skogsskötselåtgärder sker och är därför att betrakta som tämligen stabila över tid om ingen naturlig störning inträffar i skogen. Den överlägset största störningen i skogen i dag beror dock på mänsklig påverkan i form av tex slutavverkning, gallring, markberedning och gödsling. Eftersom naturvärdena ökar över tid, om ingen störning inträffar, så är också dokumentationen stabil och tillförlitlig över tid.

Svenska kyrkans styrdokument

I Biskopsbrevet om klimatet står om allvarliga hot mot den biologiska mångfalden. Enligt Svenska kyrkans Färdplan för klimatet måste vi skynda på de insatser vi vet är nödvändiga för livets skull och för det ömsesidiga beroendet av allt liv². Naturvärdesbedömningarna är beskrivningar av värdefulla livsmiljöer (habitat) och en grundläggande informationsbas för att utveckla och bevara skogens naturvärden för oss och våra barn.

Kunskap om naturvärden

Egendomsförvaltningen har idag viss dokumentation om naturvärden via målklassningen av skogsbestånden. Målklassningen NO (naturvård orörd) motsvarar Skogsstyrelsens tidigare nyckelbiotopklassning. Länsstyrelsen i Västerbotten och Norrbotten gör inventeringar och har dokumentation över identifierade skogar med höga naturvärden. Den ideella naturvården gör också en stor och gratis insats med inventeringar som stiftet bör ta tillvara på. En databas med skyddsvärda skogar har nyligen skapats som kyrkan kanske kan få ta del av i framtiden³. Dessutom gör stiftets egen personal naturvärdesbedömningar, men de dokumenteras inte alltid, vilket måste skärpas till för att få bättre information om PLT:s skogar med höga naturvärden.

All denna information är lätt att sammanställa och dokumentera och det är den här motionens beslutsförslag att det ska verkställas.

Idag finns tyvärr en motsatt trend att radera och relativisera kunskap om naturvärden. Skogsstyrelsen har blivit starkt kritiserad både internt och externt för att sluta registrera och till och med radera information om nyckelbiotoper^{4,5}. Svenska kyrkan och Luleå stift måste stå upp för kunskap om naturen, livet och skapelsen.

För transparens, öppenhet och lärande

Att stiftets personal dokumenterar naturvärdesbedömningarna som görs skulle leda till en större transparens, öppenhet och lärande inom Luleå stift. När naturreservat bildas ligger alltid en inventering eller naturvärdesbedömning till grund för det arbete som leder fram till formellt skydd. Det är därför en grundläggande informationskälla för oss förtroendevalda att ta del av sådan information vid beslut om reservatsbildning eller vid avverkningsanmälan av gamla skogar som inte tidigare kalavverkats, där höga naturvärden ofta finns.

Övergång till FSC

PLT i Luleå stift är i nuläget certifierade enligt PEFC, men har inlett en process för att bli certifierade enligt FSC som ställer högre krav på miljöhänsyn och hänsynstagande till urfolk. Det är då en god förberedelse att börja sammanställa och dokumentera höga naturvärden på PLT:s marker i Luleå stift.

Kunskapskravet

Skogsstyrelsen ställer numera högre krav än förut på att markägaren ska ha kunskap om naturvärden på sina egna marker. Miljöbalkens kunskapskrav som innebär att verksamhetsutövaren ska ha tillräcklig kunskap om hur miljön påverkas och kan skyddas är gällande för skogsbruk⁶. Det finns således även juridiska skäl till att sammanställa och ta till vara information om höga naturvärden på PLT:s marker i Luleå stift.

Fotnoter:

1. Svt play Slaget om Skogen (2021) <https://www.svtplay.se/video/32518291/vetenskapens-varld-slaget-om-skogen/slaget-om-skogen-naturskog-eller-turboskog?info=visa>
2. Svenska kyrkans färdplan för klimatet (2019). <https://www.svenskakyrkan.se/filer/acc6dde3-3be7-413b-9ae4-8e5a2286229d.pdf>
3. SVT Nyheter/Jämtland (4 nov 2022) Här finns den skyddsvärda skogen-ny databas visar skogens naturvärden. <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/jamtland/har-finns-den-skyddsvarda-skogen-ny-databas-visar-skogens-naturvarden?fbclid=IwAR2uHZAqzU0kx1DBIOVz9nHwvyaxYMebtuH7rmT5cJkAeAu3vRXtnOSXJ8>
4. Svt (2017) Protester mot Skogsstyrelsen Hotar skogarna i norr. <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/protester-mot-skogsstyrelsen-hotar-skogarna-i-norr>
5. Skogsstyrelsen (2021) Skogsstyrelsen slutar helt att registrera nyckelbiotoper <https://www.skogsstyrelsen.se/nyhetslista/skogsstyrelsen-slutar-helt-registrera-nyckelbiotoper/>
6. Skogsstyrelsen (10 okt 2022) Miljöbalken i skogen. <https://www.skogsstyrelsen.se/lag-och-tillsyn/miljobalken-i-skogen/>

Motion från:

Ulrika Karlsson, Himmel och Jord, (HoJ)

Inger Stenlund, Vänstern i Svenska kyrkan, (ViSK)

Motion till stiftsfullmäktige Luleå stift, november 2022

Hållbart skogsbruk

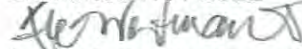
"Kalla den änglamarken eller himlajorden om du vill
Jorden vi ärvde och lunden, den gröna."

För att bättre ta tillvara, vårda och vara goda förvaltare av den stora resurs som skogen
utgör yrkas på följande:

1. Att forskning om kontinuitetsskogsbruk eller hyggesfritt skogsbruk ska följas noga, liksom andra alternativa skogsbruksmetoder. Stiftet ska ligga i framkant med att våga prova nytt.
2. Att de ekonomiska målen för skogsbruket ska balanseras mot uppsatta miljö- och klimatmål.
3. Att inga avverkningsanmälningar ska göras av naturskogar* och nyckelbiotoper.
4. Att eventuellt gjorda avverkningsanmälningar av naturskogar* och nyckelbiotoper ska dras tillbaka.

Med naturskog menas "orörd skog" enligt naturvårdsverket¹, och i denna motion definieras det enligt wikipedia²: "Naturskog kallas skog som varit opåverkad av mänskliga aktiviteter så länge att den till största delen återfått de egenskaper som kännetecknar urskog."

Skellefteå 7/11 2022

Anna-Karin Westman Tjernlund
POSK, stiftsfullmäktige

---

¹ Naturvårdsverket. *Olika typer av skog med höga naturvärden*.
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/skyddad-natur/sa-bildas-skyddade-omraden/olika-typer-av-skog-med-hoga-naturvarden/>, 2022-11-07

² Wikipedia. *Naturskog*. <https://sv.wikipedia.org/wiki/Naturskog>, 2022-11-07

Luleå Stiftsfullmäktige

Motion

En uppdaterad omvärldsanalys

Jag/Vi föreslår stiftsfullmäktige att besluta:

-att alla stiftsfullmäktigeledamöter samt personal på stiftet får en genomgång och förklaring av de viktigaste uttalandena (Headline statements) från de senaste IPCC-rapporterna av en oberoende person utifrån som inte har något intresse i någon näring. Informationens fokus ska ligga på de åtgärder som krävs och som är mest relevanta för Luleå stift.

-att informationen för en klimatreliant utveckling fortlöper och uppdateras med ett genomdrag vid varje stiftsfullmäktigemöte framöver.

Motivering:

Klimatförändringarna och utarmningen av arter är våra största existentiella hot, inte bara i modern tid utan också i mänsklighetens historia. Att ha en rättvisande kunskap om dessa kriser och hur vi mest effektivt kan mildra dem är av yttersta vikt för det demokratiska samtalet, men framförallt för att vi tillsammans ska kunna agera och ta rätt beslut i en extraordinär tid.

Eftersom klimatförändringarna går så snabbt och kunskapen om dem också snabbt blir bättre inom bara år har vi ledamöter inte kunskaper från skolan i dessa livsviktiga frågor. Medias rapportering är ofta bristfällig och hamnar i skymundan. Enligt uppmaningarna i Biskopsbrevet om klimatet ska vi som kyrka lära om klimatkrisen och kraftsamla med externa samarbetspartners.

För att hålla Parisavtalets mål om maximalt 1-5-graders global uppvärmning krävs snabba långtgående förändringar av alla samhällssektorer av aldrig tidigare skådat slag enligt IPCC¹. Idag säger FN att tiden för stegvis förändring är förbi. Nu kan bara akuta systemförändringar av våra ekonomier och samhällen rädda oss undan en accelererande klimatkatastrof².

Luleå stift måste ta detta på allvar och sprida vetenskap och inte osäkerhet om dessa frågor. All personal och alla stiftsfullmäktigeledamöter måste få grundläggande kännedom om problematiken av en oberoende person som inte har kopplingar till någon näring. IPCC-rapporterna är långa och på engelska, men det finns sammanfattningar till oss beslutsfattare (Summary for Policymakers) som vi bör ta till oss.

Klimatproblemen är ett så kallat superkomplext problem. Det är förståeligt att ett sådant komplext problem som har existentiella djup leder till starka känslor och tankar och förnekelse³.

Svenska kyrkan och Luleå stift måste bygga upp en kunskapsmässig resiliens (motståndskraft) mot den trumpifiering som samhället går igenom. Forskare varnar för att skepticismen mot klimatkrisen slår undan benen för en vettig politisk debatt⁴. Relativiseringar och förnekelse av världens samlade vetenskap måste förebyggas för att vi överhuvudtaget ska kunna diskutera viktiga sakfrågor i Luleå stift.

Fotnoter:

1. IPCC, Intergovernmental Panel on Climate Change (2018). Summary for Policymakers of IPCC Special Report on Global Warming of 1.5°C approved by governments.
<https://www.ipcc.ch/2018/10/08/summary-for-policymakers-of-ipcc-special-report-on-global-warming-of-1-5c-approved-by-governments/>
2. Svt (27 okt 2022) FN:Nu krävs akut systemförändring. <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/fn-klimatkrisen-utslappsgapet-och-2-5-grads-uppvarmning-nu-kravs-akut-systemforandring?fbclid=IwAR2VXDockXBI3f0PdBLDEkGQynbXijyW8bToq9xWwaCVVYzcUxwXYKEyZVA>
3. Andersson, K., Hylander, F., & Nylén, K. (2019). Klimatpsykologi. Hur vi skapar hållbar förändring. Stockholm: Natur och Kultur.
4. Hedbom, P & Odelfors, H, TT (2022). Klimatforskare kritiska till SD-utspel: "Trumpifiering", Västerbottenskuriren 20 okt.

Motion från:

Ulrika Karlsson, Himmel och Jord, (HoJ)

Ärende 7

Ärende till stiftsfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-18--19	Handläggare Anders Granberg	Diarienummer S 2022-0235
Ärende Luleå stifts plan för verksamhet och ekonomi 2023-2025		

Beslutsförslag

Stiftsstyrelsen föreslå stiftsfullmäktige **besluta**

- att** fastställa den regionala kyrkoavgiften oförändrad till 5 öre per skattekrona,
- att** avsätta 1 % av kyrkoavgiften till bidrag till Act Svenska kyrkan,
- att** fastställa verksamhet och ekonomi för budgetåret 2023 och plan för 2024-2025, samt
- att** stiftsstyrelsen äger rätt att vidta omdisponeringar inom verksamhetsbudget.

Ärendebeskrivning

Förslag till plan för verksamhet och ekonomi 2023-2025 framgår i *bilaga*.

Den ekonomiska planen bygger på oförändrad kyrkoavgift för stiftet på 5 öre/skattekrona. Budgeterat årligt resultat uppgår till – 1 000 tkr för 2023, 2024 och 2025. I kostnaderna ingår, som tidigare år, ett bidrag till Act Svenska kyrkan motsvarande 1 % av kyrkoavgiften.

En barnkonsekvensanalys är inarbetad i planen.

Planen har varit föremål för MBL-förhandling.

För närmare beskrivning av förslag hänvisas till planen.

Obs!

Dokumentet är ett förslag
till stiftsfullmäktige!

Plan för verksamhet och ekonomi 2023–2025

Omslagsbild: Ola Johansson/Luleå stift

Illustrationer: AdobeStock (s. 19, 21), Susanne Engman/Ikon (s. 6, 8, 14, 17, 24, 28)

Innehåll

- 4 Biskopen har ordet
- 5 Inledning
- 6 Mål och inriktning
- 8 Verksamhetsplan
  - 8 – Strategiskt mål 1: Församlingslivets utveckling
  - 14 – Strategiskt mål 2: Organisatoriska förutsättningar
  - 17 – Strategiskt mål 3: Främjande och tillsyn
- 19 Ekonomiska förutsättningar
- 21 Luleå stift i siffror
- 22 Ekonomisk plan

Bilagor

- 24 Identifierade utmaningar
- 28 Barnperspektiv

Biskopen har ordet

”

I kyrkan finns det trotsiga hoppet men också rum för den smärtfyllda sorgen.

”Låt oss orubbligt fortsätta att bekänna vårt hopp” skriver Hebreerbrevets författare. Det är en uppmaning som tål att stannas upp vid nu när vi lever i en tid när då många hot på samhälls- och global nivå tornar upp sig. Vi oroas över klimatförändringarna och svårigheten att skapa politiskt samordnad vilja att fatta beslut som värnar den globala livsmiljön. Det pågår ett krig i Ukraina med oerhört lidande som följd, som dessutom skapar dominoeffekter av brister i hela den globala försörjningskedjan, som vilket i sin tur påverkar oss var och en, till exempel i ökade energi- och livsmedelspriser. Vi ser hur oron ökar, hos oss själva och i våra samhällen, för hur livet framöver kommer att bli.

Mitt i allt detta finns det en stor tillit till oss som kyrka, som en stabil och god kraft i en orolig tid. Vi är efterfrågade, båda av enskilda människor och av samhällets olika aktörer. Jag är övertygad om att det beror på att vi i grunden bärs av ett hopp förankrat i Gud själv.

Ibland blir vi hemmablinda och ser inte vilken skillnad vi bidrar till i livets många skeenden. I kyrkan finns det trotsiga hoppet men också rum för den smärtfyllda sorgen. I diakonin står vi alltid på den utsattes sida. Kyrkomusiken ger plats för alla känslor, från sorgens tonspråk till den glimrande glädjen. I kyrkan finns vardagsgemenskapen men också gudstjänsten för de stora händelserna i våra liv. I konfirmandgrupperna får unga människor chans att tala om det riktigt viktiga i livet, i sorgegruppen ges bärkraft att orka leva vidare.

Allt detta kan vi göra eftersom vi bärs av Gud själv som är vårt hopp och vår förankring. När Jesus Kristus dog på långfredagen såg det verkligen hopplöst ut och på påskdagens morgon var ingen

mer förvånade än lärjungarna själva över att Jesus hade uppstått. Sedan dess har kristna i alla tider fått erfarenheter av smärtan i långfredagens mörker och uppståndelsens överraskande kraft. Det gör att vi, med Gud som vår uppdragsgivare, i livets alla situationer vill förmedla hopp till människor och skapa öppningar för livets goda krafter.

*Herre, du har anförtrött oss en uppgift i din kyrka.
Lär oss bruka det vi fått så det växer till i styrka.
Låt oss gå med öppna händer till det uppdrag du oss sänder.*

Åsa Nyström
Biskop

Foto: Emma Berkman/Luleå stift

Inledning

Ett levande församlingsliv är drivkraften för stiftets främjande arbete. Långsiktighet, uthållighet och flexibilitet är ledord.

Stiftsstyrelsen lämnar härmed förslag till plan för Luleå stifts verksamhet och ekonomi för åren 2023–2025. Planen innehåller mål, inriktning och ekonomiska ramar för verksamheten under perioden. Som bilaga till planen finns en kortfattad sammanfattning av utmaningar inom kompetensförsörjning och diakoni, liksom de utmaningar som utkristalliserat sig vid den kartläggning och barnkonsekvensanalys som gjorts inför framtagandet av planen.

Ett levande församlingsliv är drivkraften för stiftets främjande arbete. Detta oavsett om det handlar om att erbjuda inspiration, fortbildning eller kompetensutveckling i gudstjänstarbete, diakonalt utvecklingsarbete, konfirmandarbete eller insatser som görs för att underlätta församlingarnas administrativa stöd, stöd i fastighetsfrågor eller organisationsfrågor. Främjandet inom förvaltningsområdet syftar också till att församlingarna ska kunna lägga kraft och resurser på kärnuppdraget att vara kyrka lokalt.

Svenska kyrkans mission uttrycks i kyrkoordningens inledning. Att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Denna plan beskriver Luleå stifts vilja att bidra till Guds mission genom att skapa förutsättningar för församlingarna att fokusera på grunduppdraget, missionen – gudstjänst, undervisning och diakoni.

Luleå stiftsorganisation strävar efter att allt tydligare få grepp om vilka strategiska vägval som behöver göras när det gäller kyrkans framtid. I det arbetet är relationen till och dialogen med församlingarna av yttersta vikt. Likaså det väl upparbetade samarbetet med kyrkans nationella nivå och övriga

stift. Tillsammans behöver kyrkan i sin helhet prioritera och utveckla nya arbetsformer, besluta om vad som behöver bevaras, lämnas och erövrats eller utvecklas för framtiden.

Visitationsarbetet och biskopens samråd med kontraktsprostar och kyrkoherdar är angelägna mötesplatser för att hålla relationen till församlingarna levande och möjliggöra förtroendefulla samtal om utmaningar, möjligheter och behov som stiftet behöver svara an mot. Det finns en stark vilja att utveckla stiftets möten med församlingarna på ett sådant sätt att både upplevelsen av delaktighet och den formella delaktigheten bland deltagarna i kyrkans verksamhet stärks.

Långsiktighet, uthållighet och flexibilitet är ledord för stiftets arbete. Förmågan till flexibilitet och snabba omställningar behöver gå hand i hand med mer hållbara förändringar. Minskade ekonomiska resurser kräver en långsiktig omställning i hela Svenska kyrkan. Stiftet, tillsammans med församlingarna, behöver fortsätta arbetet med att finna former för att vara kyrka på allra bästa sätt, en hållbar kyrka som bär evangelium i ord och handling. En kyrka präglad av frimodighet och hopp med siktet inställt på framtiden.

Eva-Maria Karlsson
Stiftsdirektor

Foto: Ola Johansson/Luleå stift

Mål och inriktning

Pastoral bärkraft ska säkerställas i hela Luleå stift. Som plattform för stiftsorganisationens verksamhetsplanering finns därför tre övergripande mål och tre förstärkningsområden.

Stiftsstyrelsens strategiska inriktning är att den pastorala bärkraften ska säkerställas i hela stiftet. Pastoral bärkraft handlar om ett levande församlingsliv: församlingar som har förmåga att skapa ett öppet och engagerande gudstjänstliv, en modig diakoni och meningsfulla mötesplatser för alla åldrar.

Den pastorala bärkraften förutsätter en bred syn på medarbetarskap där många – ideella, anställda och förtroendevalda – tar ett aktivt ansvar för församlingsliv, gudstjänstliv och diakonala utmaningar.

Mål 1

Församlingarna ska ha förutsättningar att utföra sin grundläggande uppgift i sitt lokala sammanhang och samtidigt vara en del av hela Svenska kyrkan.

Mål 2

Alla församlingar – både i tätort och i glesbygd – ska ha organisatoriska, administrativa, personella och ekonomiska förutsättningar för ett levande församlingsliv.

Mål 3

Stiftsorganisationen ska vara rustad för att på bästa sätt stödja församlingarna genom främjande och tillsyn.

Förstärkningsområden

Luleå stift har identifierat tre förstärkningsområden inom sitt främjande arbete: diakonal utveckling, kompetensförsörjning och samverkan. Dessa områden har utkristalliserat sig vid en sammanvägd bedömning av behov som lyfts i dialog med församlingarna, bland annat i samband med visitationsarbetet, vid prostmöten och kyrkoherdesamlingar.

Förstärkningsområdena är av olika karaktär. Diakonal utveckling handlar i mångt och mycket om ett medvetet förhållningssätt, medan samverkan tydliggör stiftets vilja att bidra till konkreta insatser för att stödja gemensamma lösningar. Kompetensförsörjning å sin sida handlar om att finna former för att stödja församlingarnas arbete med medarbetarskap ur ett brett perspektiv.

Diakonal utveckling

Det övergripande uppdraget i Svenska kyrkans diakonala verksamhet är att, utifrån kristen tro, vara med och skapa ett gott samhälle. Ett gott samhälle är socialt, ekonomiskt, ekologiskt och andligt hållbart. Det präglas av omtanke, tillit och alla människors lika värde. Svenska kyrkans medverkan i det offentliga är en tjänst i och till samhället och världen. Det är en del av vår gudstjänst och tjänst åt människor.

Som grund för Luleå stifts främjande arbete ligger följande diakonala reflektion:

- Hur bekräftas och försvaras människors värde?
- Hur hävdas och främjas människors rättigheter?
- Hur initieras processer som ger människor makt över sina egna liv?
- Hur skapas utrymme för att människor ska få tillgång till rättigheter, delaktighet och ansvar i samhället?
- Vilket mervärde bidrar kyrkans insats med till ett gott samhälle? (Med inspiration från Lutherska världsförbundets dokument "Diakoni i kontext")

Samverkan

Utgångspunkten för samverkan inom Luleå stift är församlingars och pastorats faktiska behov. Inom ramen för detta område fortsätter arbetet med så kallade stödfunktioner och olika administrativa system för att på detta sätt frigöra resurser och kraft till församlingarnas liv. Stiftet bidrar också genom sitt främjande till utvecklande av samverkansområden som rör den grundläggande uppgiften.

Kompetensförsörjning

Arbete med rekrytering och fortbildning av medarbetare och ledare – såväl anställda som förtroendevalda och ideella – utvecklas i nära samarbete med församlingarna i stiftet. Det är viktigt med kontinuerlig tillförsel av medarbetare för att bedriva och utveckla verksamheten. Många församlingar och pastorat har stora utmaningar inom området, både när det handlar om rekrytering av kyrkoherdar och andra inom den grundläggande uppgiften. Ljusglimtar kan anas bland diakoner och församlingspedagoger, där man ser en ökning av sökande till utbildningarna.

Kompetensförsörjning är en stor utmaning även för andra organisationer i norra Sverige. Både Norrbotten och Västerbotten är i en expansiv fas där det kommer att behövas ny arbetskraft med en större mängd etableringar, främst inom industrin.

Till år 2030 kommer 700 nya kyrkomusiker behövas för att möta bland annat pensionsavgångar. Foto: Johannes Frandsen/Ikon.

ÖVERGRIPANDE MÅL 1

Församlingslivets utveckling

”Församlingarna ska ha förutsättningar att utföra sin grundläggande uppgift i sitt lokala sammanhang och samtidigt vara en del av hela Svenska kyrkan.”

Gudstjänst

Lärande och undervisning

Diakoni och hållbarhet

Samiskt kyrkoliv

Internationellt arbete, idealitet och engagemang

Stöd till kommunikation

Självvård i samverkan

Beredskapsplanering

Gudstjänst

Gudstjänsten är utgångspunkten för en stor del av den verksamhet som bedrivs i Luleå stifts församlingar. Utveckling sker inom flera av stiftets främjande områden, i allt från arbetet med barn och unga till flerspråkighet. Gudstjänstlivet berör hela kyrkans grund och påverkar många andra områden. Ett levande gudstjänstliv är en förutsättning för ett fungerande församlingliv. Under pandemiåren har det digitala gudstjänstlivet utvecklats i snabb takt också när det gäller kyrkliga handlingar. Nu är tiden att hitta formerna för att tillvarata de goda erfarenheterna som gjorts, men också hitta formerna för att återerövra det fysiska gudstjänstlivet. Hur samspillet fortsättningsvis ska se ut mellan digitalt och fysiskt gudstjänstliv behöver utvecklas.

Satsningen på kursen *Gudstjänst att längta till* följs upp med deltagande församlingar och utvärderas inför framtida arbete. En utbildning för veniater genomförs med fokus på anställda medarbetare som inte är präster men som tas i anspråk för att leda gudstjänster och predika. En predikofortbildning för präster utarbetas och erbjuds i samverkan med annan utbildningsanordnare. Möjligheterna att stödja församlingarna i att rusta kyrkvårdar och gudstjänstvärdar undersöks i dialog med församlingarna. *Musikerforum* genomförs för att inspirera till gudstjänstutveckling. Arbetet med en ny psalmbok kan bli en inspirationskälla till att utveckla gudstjänstens musik.

Den nya kyrkohandboken på minoritetsspråken meänkieli, finska och samiska ger möjligheter att realisera ett flerspråkigt gudstjänstliv i kyrkan. I samverkan med församlingar i både Norrbotten och Västerbotten utvecklar stiftet möjligheterna för teckenspråkiga att få tillgång till teckenspråkiga gudstjänster.

Lärande och undervisning

Viktiga arbetsområden är barn- och ungdomsverksamhet, konfirmandarbete, kultur- och kyrkorums pedagogik, flerspråkigt arbete och metoder för vuxna som tar sin grund i de bibliska berättelserna. Arbetet med att sprida förhållningssättet i *Befriande bibelläsning* fortsätter. Stiftet vill genom olika fortbildningsinsatser och nätverk stödja församlingarna att utveckla mötesplatser där kristen tro och kristet liv kan födas och fördjupas.

Tillsammans med församlingarna och Svenska Kyrkans Unga utvecklar stiftet arbetet med unga ledare. Främjandet har målet att ge barn och unga en kristen identitet, stärka församlingarna i arbetet med barn och unga, finna och fördjupa i kristen tro samt ta tillvara de ungas engagemang. Det är framför allt ett viktigt bidrag till barns rätt till andlig utveckling. Ett fungerande barn- och ungdomsarbete är också en viktig grund för framtida rekrytering och kompetensförsörjning.

Genom arbetet med *Ung resurs* i samverkan med Älvsby folkhögskola, Göteborgs stift, Helsingborgs folkhögskola och Svenska Kyrkans Unga, kan ungdomar mellan 18 och 25 år prova på hur det är att arbeta i Svenska kyrkan under en längre tid, samtidigt som församlingarna som deltar får en ung resurs att tillgå i sitt församlingsarbete.

Luleå stift deltar aktivt i det av kyrkomötet initierade programmet *Lärande och undervisning*. Programmets mål är att kunskapen om och förtroendet med kristen tro ska ha ökat och fördjupats hos många människor. Målgruppen för programmet är "alla". En nationell resursbank är under uppbyggnad för att möjliggöra tips och idéer, framför allt mellan församlingar. I den

Ett fungerande barn- och ungdomsarbete är en viktig grund för framtida rekrytering och kompetensförsörjning.

digitala resursbanken kommer man kunna söka på bland annat åldersgrupp, metod eller innehåll. Kyrkostyrelsen har avsatt drygt en miljon kronor per stift för att möjliggöra olika typer av utvecklingsarbete inom ramen för programmet. Luleå stift använder de avsatta medlen till tre olika projekt: en bönbok för och av unga på meänkieli och de samiska språken, ett samtalskoncept i första hand riktat till konfirmandföräldrar i samverkan med Munkvikens lägergård och ett antal församlingar samt utvecklandet av konceptet *Teo talks* tillsammans med Umeå pastorat och Sävar-Holmöns församling.

Diakoni och hållbarhet

De diakonala behoven och den diakonala verksamheten växer. Församlingarna möter nya utmaningar i spåren av pandemin och dess konsekvenser. Luleå stift fortsätter utveckla det strategiska arbetet för att stärka församlingarnas möjligheter att arbeta diakonalt på nya och kreativa sätt för att möta vår tids sociala utmaningar och vara resurser och sociala aktörer för människor i olika former av utanförskap, samt för att synliggöra detta och tydliggöra kyrkans roll i samhället.

Tillsammans med fem andra stift, kyrkans nationella nivå och Arbetsförmedlingen deltar Luleå stift i ett projekt finansierat med medel från Europeiska socialfonden. Projektet *Skapa plats* handlar om att stärka församlingarnas förmåga att öppna upp sina arbetsplatser för människor som står långt ifrån arbetsmarknaden och som behöver praktik. Genom projektet ser församlingarna möjligheter med ny diakonal verksamhet i sitt församlingsarbete.

Stiftet fortsätter att utveckla stödet till församlingarnas diakonimedarbetare med utbildningar som anpassas efter behov. Fortsatt satsning på första hjälpen-stöd i psykisk hälsa för äldre, utbildning i demenskunskap och äldres behov. Den sedan tidigare etablerade mötesplatsen *Diakonala rummet* har kompletterats med ytterligare ett lärandeforum för att kunna möjliggöra gemensamt lärande och delande av erfarenheter på ett flexibelt sätt.

Barnkonsultationer och utbildningen *Självård för unga* fortsätter och arbetet med barnkonsekvensanalys utvecklas. Stiftets arbetsgrupp för barn och unga i behov av särskilt stöd fortsätter sitt arbete. Biskopen har inrättat ett eget råd för unga vuxna. Barnkonsultationer lyfts med regelbundenhet in i visitationsarbetet. *Regnbågsnyckeln* erbjuds församlingar som önskar fördjupa sig i hbtq-frågor. Samarbetet med Asylrättscentrum fortsätter för att tillgängliggöra juridisk rådgivning till församlingarna i flykting- och asylrättsärenden. Lokala utbildningstillfällen inom arbetet med social hållbarhet kommer att genomföras. Utifrån ett rättighetsbaserat arbetssätt kommer frågorna om barns delaktighet att lyftas inom flera av stiftets främjande områden.

Stiftets hållbarhets- och klimatarbete kommer under perioden att bedrivas enligt den hållbarhetsstrategi som stiftsstyrelsen antagit för åren 2022–2025. Arbetet har en tydlig koppling till Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Färdplanen innebär förväntningar på att kyrkan

Projektet *Skapa plats* handlar om att öppna upp arbetsplatser för människor som står långt från arbetsmarknaden. Foto: Magnus Aronson/lkon.

ska minska sin egen klimatpåverkan och bidra till mänsklighetens gemensamma arbete för att bromsa effekterna av klimatförändringarna. Andra centrala delar i arbetet är att lyfta andliga och existentiella aspekter samt uppnå klimatneutralitet för den egna verksamheten till år 2030.

Samiskt kyrkoliv

Svenska kyrkan har åtagit sig att under den kommande tioårsperioden främja samiskt kyrkoliv genom att använda och synliggöra de samiska språken i församlingens gudstjänster och verksamhet, synliggöra samisk andlighet och kyrklig tradition samt stärka samiska barns och ungas livsmod, identitet och andliga utveckling. Svenska kyrkan har också åtagit sig att öka kunskapen om kyrkans agerande och delaktighet i övergrepp mot samerna och konsekvenserna av detta, likaså förbättra kunskapen om och respekten för urfolksträttens principer i Svenska kyrkan och i resten av samhället, samt utveckla former för samers delaktighet och inflytande. En handlingsplan för genomförandet är framtagen på nationell nivå och kyrkostyrelsen avsätter fyra miljoner kronor per år för arbetet.

Luleå stift vill i samverkan med församlingar inom stiftet stärka det samiska kyrkolivet enligt de intentioner som beskrivs i handlingsplanen. Stiftets egen referensgrupp för samiskt kyrkoliv består av församlingsmedarbetare med samiskt ursprung eller starkt samiskt intresse. De är viktiga medarbetare i stiftets utvecklingsarbete i främjandet av samiskt kyrkoliv.

Arbetet och dess möjligheter och utmaningar synliggörs i stiftets ordinarie arbete med utbildningar och fortbildningar. Riktade utbildningsinsatser görs vid behov. Stiftet finns också med och stödjer och uppmuntrar lokala initiativ i församlingarna som syftar till att utveckla samiskt kyrkoliv.

Stiftet genomför årligen samiskt konfirmandläger i samverkan med Edelviks folkhögskola och Härnösands stift.

Internationellt arbete, idealitet och engagemang

Det internationella arbetet bedrivs nära hållbarhetsområdet samt flykting- och integrationsarbetet. Att vara en del av den världsvida kyrkan ingår i Svenska kyrkans identitet. Att mötas och lära av varandra är en viktig hörnsten i arbetet för internationella relationer, mission, ekumenik och solidaritet, i arbetet för en rättvis värld som värnar grundläggande mänskliga rättigheter.

Många av de verksamheter där ideella medarbetare engagerats har pausats under pandemin, eller bedrivits enbart av anställd personal. Då många av de ideella är äldre (70+) har de påverkats av restriktioner under pandemin och därför inte varit aktiva under en längre period. Alla kommer heller inte tillbaka, på grund av sviktande hälsa eller hög ålder. En annan stor grupp som påverkats av åren med pandemi är unga konfirmandledare. Här är den aktiva tiden så kort att två pausade år oftast innebär att man inte har några ledare kvar från tidigare årgångar.

I de flesta församlingar innebär detta sammantaget att man nu står inför stort behov av nyrekrytering och förnyring av ideella medarbetare. Stiftet fortsätter att tillsammans med Ideellt forum erbjuda utbildningen *Att vara kyrka* och arbetslagsutbildningar med processdagar där möjlighet ges att arbeta med församlingssyn, kultur och strukturfrågor. Under planperioden utvecklar stiftet strategier för att stärka främjandet inom området.

Stöd till kommunikation

Som kyrka behöver vi frimodigt berätta om vår tro och vår verksamhet. Svenska kyrkans förmåga att motivera medlemskap kommer att ha en avgörande påverkan på organisationens framtid. Tillsammans med nationell nivå och övriga stift deltar Luleå stift i det löpande arbetet för att stärka församlingarnas förmåga att syste-

matiskt kommunicera med medlemmen genom livet i enlighet med de behov som församlingarna uttrycker. Utbildningar, digitalt processtöd och förslag på kommunikationsinsatser ingår i arbetet. Dessutom pågår ett arbete med Svenska kyrkans interna kommunikation och information, vilket påbörjades under föregående år med *Microsoft Teams* och *Kornet*, som är en del av den nya intranätetslösningen. Möjligheterna att förstärka församlingarnas tillgång till kommunikationsstöd genom olika typer av samverkan utvecklas under planperioden.

Självvård i samverkan

Den kristna kyrkans uppgift är bland annat att ha särskild omsorg om de utsatta, såsom sjuka och fängslade – de som har små eller inga möjligheter att själva hävda sina rättigheter. Detta uppdrag har kyrkan under historiens gång utfört på många olika sätt. Omsorgen om de utsatta har i alla tider varit ett av kyrkans kännetecken, och är det fortfarande.

Självvård i samverkan beskriver det som tidigare benämnts institutionssjälvvård. Det sker på någon annans arena eller i det offentliga rummet, i samverkan med annan aktör och ofta i ett ekumeniskt arbetslag. Uppdraget blir ett utflöde av vistelsebegreppet, liksom ett utflöde av församlingens grundläggande uppgift.

Stiftets främjande är till stor del av ekonomisk art, riktad till de församlingar som tagit ansvar för sjukhussjälvvård, kriminalsjälvvård och universitetskyrka. Församlingarna erhåller bidrag för bemanning och stiftet finansierar även samordningsfunktioner för sjukhusvården och kriminalsjälvvården.

Den militära självvården har en lång historia i Luleå stift med en förtrolig relation till Försvarsmakten. Försvarsmaktens nuvarande tillväxt och det ökande antalet rekryter till regementena inom stiftet ger Svenska kyrkan möjlighet att vara en tydlig del av samhället, där det kyrkliga arbetet sker i samverkan med andra. Det ger goda förutsättningar att möta fler unga som haft begränsad kontakt med kyrkan.

Kyrkan är en självklar del i förbandens krishantering, men också i utbildningen av rekryter och anställda när det gäller frågor som handlar om religionens betydelse, liv och död, krisstöd, reflektion kring frågor vad det vill säga att vara människa och vad vi kan göra för att inte förstöras av det onda. Garnisonspastorn är också stiftets beredskapshandläggare. Detta medför ett nätverk som skapar mycket gynnsamma förutsättningar för stiftets förmåga att samordna kyrkans arbete med myndigheter och andra civilsamhällesaktörer.

Tillsammans med nationell nivå och övriga stift rustar stiftet för att fortsättningsvis kunna hålla en utökad bemanning inom telefonjourerna *Jourhavande präst* och *Sverigefinska telefonjouren*, då de ger möjlighet till självvård när församlingarna inte har öppet. Under de kommande åren bedöms sannolikt en fortsatt sårbarhet och belastning för människor och samhälle till följd av pandemins efterverkningar och det oroliga världsläget.

Beredskapsplanering

Svenska kyrkan vilar på en tro på en närvarande Gud också i det allra svåraste. Kyrkan har språk och riter som kan uttrycka det ofattbara. Personalen har erfarenhet av att möta människor i svåra situationer och kan sätta ord på förtvivlan och sorg. Kyrkan har också gudstjänstrum och andra lokaler där människor kan samlas.

Luleå stift är den samverkande parten med andra aktörer på regional nivå, som länsstyrelser, polis, sjukvård och försvarsmakt. Stiftets uppgift är att stödja församlingarna så att de kan förverkliga det som är kyrkans uppgift, att vara en mötesplats och att vara en synlig bild av Guds närvaro.

Svenska kyrkan ska ha beredskap för verksamheten under kris och, ytterst, krig. Planering för kyrkans och trossamfundens roll i ett förändrat omvärldsläge har pågått sedan 2015, efter regeringsbeslut om återupptagen totalförsvarsplanering i samhället i stort. Kyrkan ska inte vara eller göra något nytt eller

annat, men måste fungera också vid påfrestning och samhällsstörning över tid. Precis som under pandemin kan verksamhet behöva ställas om, och kyrkans närvaro komma att behövas ännu mer. Luleå stift förstärker beredskapsarbetet de kommande två åren med en beredskapshandläggare på heltid, parallellt med regionstabspastor för norra militärregionen och i samverkan med Härnösands stift.

Den konkreta beredskaps- och totalförvarsplaneringen under 2022 och de närmaste åren kommer att handla mycket om att förbereda och krigsplacera personal för verksamheten under höjd beredskap, enligt kyrkoordningen. Stiftets uppgift

är även här stöd, främjande och tillsyn. Fortbildning och vägledning för pastorat och församlingar står i fokus, i nära samarbete med stiftets kontraktsprostar, i linje med stiftets samverkansplan. Till den senare knyts nu också den nationella nivån, vilket länkar samman den kyrkliga beredskapen.

Stiftskansliet behöver också planera för den egna verksamheten: ledning, resurser och funktionalitet vid höjd beredskap. Därför pågår under 2022 en översyn av krisledningsorganisationen, revidering av beredskapsplan och rutiner.

Den nuvarande ökningen av rekryter ger Svenska kyrkan möjlighet att möta fler unga som haft begränsad kontakt med kyrkan. Frågorna kan handla om liv och död, krisstöd och vad vi kan göra för att inte förstöras av det onda. Foto: Ola Johansson/Luleå stift.

ÖVERGRIPANDE MÅL 2

Organisatoriska förutsättningar

”Alla församlingar – både i tätort och i glesbygd – ska ha organisatoriska, administrativa, personella och ekonomiska förutsättningar för ett levande församlingsliv.”

Kompetensförsörjning

Struktur, samverkan och omställning

Förvaltningsstöd

Fastighet, kulturarv och begravningsverksamhet

Kompetensförsörjning

Främjandet av goda arbetsmiljöer, möjligheter till fortbildning, kompetensutveckling, handledning och självvård stärker församlingarnas förutsättningar att vara rekryterande miljöer. Tillsammans med församlingarna vill Luleå stift verka för en förtroendefull och gemensam framtidsriktning, med tydlig omsorg om att medarbetare rustas för sitt uppdrag, oavsett om man är anställd, förtroendevald eller ideell medarbetare. En övervägande del av stiftets främjande består av kurser, utbildningar och fortbildningar.

Vid personal- och självvårdscentrum erbjuds såväl enskild självvård som individuell arbetshandledning, arbetshandledning i grupp, inspirationsdagar, retreatar och möjligheter till riktade utbildningsinsatser inom arbetsmiljöområdet. För att stärka självvårdskompetens i församlingarna genomförs en ettårig självvårdsutbildning för präster och diakoner, i samarbete med Härnösands stift.

En särskild uppgift för stiftet är att kalla, pröva och viga personer inom kyrkans vigningstjänst, diakoner och präster, samt verka för en fungerande rekrytering till yrken som församlingspedagog och kyrkkomusiker, som svarar mot församlingarnas behov. För att åstadkomma en bra förberedelse för blivande medarbetare i kyrklig tjänst krävs ett nära samarbete med stiftets församlingar, som kan erbjuda lärorika praktikplatser och verksamhetsförlagd utbildning med god handledning. Under perioden kommer stödåtgärder utvecklas i syfte att möjliggöra vigning av diakoner som saknar tjänst.

Samverkan sker också med de olika utbildningsaktörerna och med Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

” Kyrkan behöver alltid reformeras. Samverkan och samordning är viktiga strategiska frågor.

Struktur, samverkan och omställning

Kyrkan behöver alltid reformeras. Samverkan och samordning är viktiga strategiska frågor för att bland annat möta de utmaningar som beskrivs bland identifierade utmaningar (s. 24). Befolknings- och medlemsförändringarna och de ekonomiska påfrestningarna blir allt mer påtagliga för församlingar och pastorat. Luleå stift arbetar aktivt med att stötta församlingar att tillvarata Svenska kyrkans samlade resurser på bästa tänkbara sätt. En målsättning är att skapa goda lokala förändringsprocesser med hög delaktighet. Allt i syfte att säkerställa ett levande gudstjänstliv och även en hållbar verksamhet i övrigt.

Förvaltningsstöd

Stiftets funktion för ekonomistöd till församlingar och pastorat (tidigare benämnd Servicebyrån) kommer under perioden att fortsätta utveckla sin verksamhet. Inriktningen är att utöka det kvalificerade stödet till kyrkoherdar och kyrkoråd, samt bidra till en minskad administrativ belastning. Det kan exempelvis handla om utökat stöd i bidragshantering för kyrkoantikvarisk ersättning eller information om ramavtal som ger ekonomiska eller miljömässiga vinster. Arbete sker även i syfte att ytterligare avlasta församlingar och pastorat när det gäller processer som rör begravningsombud, yrkesrevision och kapitalförvaltning.

Kyrkoherdar lyfter ofta specifikt värdet av stöd kopplat till olika typer av styrande dokument och värdet av att kunna samordna dessa. Genom likartade styrdokument underlättas stöd och samverkan mellan församlingar och pastorat. Det underlättar även när personal byter arbetsgivare inom kyrkan. Ett område som återkommande nämns är den typ av riktlinjer som ingår i en "personalhandbok". Mot denna bakgrund planeras en

fördjupad samverkan med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation i syfte att se om och hur de och stiftet gemensamt kan vidareutveckla sitt stöd.

Stiftets verksamhet kopplat till IT och digitalisering kommer att utvecklas i takt med att den nationella nivåns ansvar förändras. Under perioden kommer bland annat ett nytt Kyrknät att etableras av den nationella nivån.

Stiftet erbjuder i dag växtelefonistfunktion till samtliga församlingar och pastorat. Det finns skäl att i samverkan mellan stift och församlingar vidareutveckla verksamheten. Detta i syfte att säkerställa att så få samtal som möjligt förblir obesvarade. I dag inträffar det allt för ofta att växeln inte kan koppla ett samtal vidare till församlingen på grund av att det saknas personer som svarar. Ett antal stift, däribland Luleå, Uppsala och Stockholms stift, har identifierat likartade utmaningar och kommer att gemensamt arbeta med frågan under perioden.

Stiftet arbetar med främjande kopplat till dokumenthantering, arkiv, dataskydd och kyrkobokföring. Det inrymmer bland annat stöd kopplat till regelverk, processer och system. I församlingar och pastorat finns betydande mängder arbetsuppgifter kopplat till området. Det är därför angeläget att säkerställa effektiva processer för församlingar och pastorat och därmed säkra en god ekonomisk hushållning med kyrkans resurser. Under perioden kommer stiftets främjande inom området att fortsatt vara i fokus. Det handlar bland annat om att vidareutveckla arbetet kopplat till dataskydd. Det handlar även om att genomföra den pilotverksamhet som planeras kopplat till att erbjuda ett antal församlingar att köpa registratortjänster av stiftet.

Dagens bedömning är att en sådan pilot bör koncentreras till ett eller högst två kontrakt. I piloten är exempelvis diarieföring av inkomna handlingar i fokus, men även andra typer av processer med koppling till kyrkliga handlingar och kyrkobokföring i övrigt. Även relaterade processer skulle kunna vara föremål för samordning i pilotverksamheten.

Fastighet, kulturarv och begravningsverksamhet

Arbetet med fastighets- och kulturarvsfrågor innefattar råd och stöd till församlingar och pastorat liksom tillsyn inom ramen för förvaltningsvisitationerna. Inom verksamheten sker ett fortsatt fokus på stöd kopplat till strategiska lokalförsörjningsfrågor, stöd i planering och genomförande av åtgärder samt fortsatt utveckling av stiftets arbete med kyrkoantikvarisk ersättning. Det pågående arbetet med lokalförsörjningsplaner i församlingar och pastorat bedöms resultera i ökad efterfrågan på stöd inom området.

Den pågående analysen av församlingarnas behov av stöd kopplat till begravningsverksamheten bedöms resultera i någon form av stöd från stiftet. Analysens fokus är bland annat kulturarvs-, beredskaps-, hållbarhets- och ekumeniska/religionsdialogsperspektiv.

Med hjälp av kyrkoantikvarisk ersättning renoveras fasaden på Umeå stads kyrka. Foto: Lina Eriksson/ Umeå pastorat.

ÖVERGRIPANDE MÅL 3

Främjande, tillsyn och förvaltning

”Bästa möjliga förutsättningar ska skapas för att säkerställa väl fungerande främjande, tillsyn och förvaltning.”

Stiftsorganisationen

Visitationsarbete

Stiftsorganisationen

Stiftsorganisationen består av cirka 65 årsanställda. Kansliet finns på tre verksamhetsorter: Luleå, Skellefteå och Umeå. Medarbetare finns även stationerade på andra orter (till exempel är en

fastighetssamordnare stationerad i Haparanda). Bemanningen planeras utifrån de mål och den inriktning som följer av fastställd plan för verksamhet och ekonomi respektive år.

En naturlig del i verksamheten är att säkerställa att den bedrivs på ett effektivt och hållbart sätt. Detta gäller såväl den interna administrationen och stödet som det utåtvända främjandet och tillsynen.

Visitationsarbete

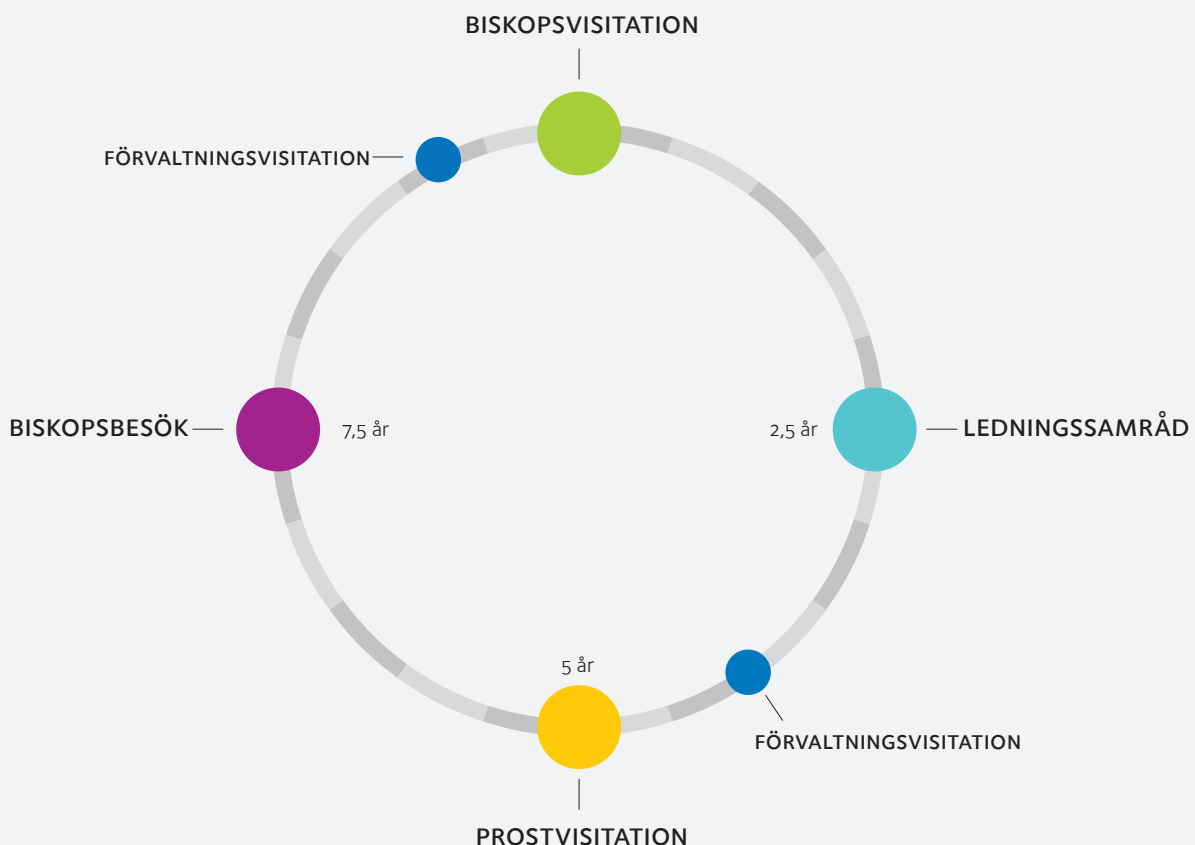
Grundtanken med visitationer är att varje församling och pastorat ska ha regelbunden kontakt med biskopen och stiftsorganisationens medarbetare. Visitationsarbetet stärker samspelet mellan stift och församling, stödjer reflektionen över kyrkans uppdrag i den lokala församlingens liv, samt tillser att Svenska kyrkans bekännelse, lära och ordningar följs. Det bidrar även till stiftsorganisationens kunskaper om lokala förhållanden i stiftet, vilket skapar förutsättningar för stiftet att på bästa sätt kunna främja och stödja församlingarna. Fokus i visitationsarbetet är identitetsfrågor, det vill säga vad det är att vara kyrka på denna plats och i denna tid, med utgångspunkt i församlingsinstruktionen och församlingens grundläggande uppgift enligt kyrkoordningen.

Enligt visitationsordningen ska varje biskops- respektive prostvisitation föregås av en för-

valtningsvisitation. Där genomförs genomgångar och analyser av församlingens eller pastoratets förvaltning för att säkerställa att kyrkoordningens och andra centrala regelverk följs, samt att verksamheten är ändamålsenlig, effektiv och säker. Visitationsarbetet identifierar även områden där stiftet kan stödja församlingen eller pastoratet, samt områden där samverkan kan ske med andra församlingar eller pastorat.

Vart tionde år har varje församling/pastorat en biskopsvisitation och mellan dessa, efter fem år, en prostvisitation. Två till tre år efter biskopsvisitationen genomförs ett ledningssamråd mellan biskopen och styrnings- och ledningsfunktionen i församlingen/pastoratet. På samma sätt genomförs efter prostvisitationen ett besök i församlingen/pastoratet av biskop och representanter för stiftet. På så sätt finns det inom ramen för visitationsarbetet organiserade mötesplatser mellan stift och församling/pastorat med cirka två och ett halvt års mellanrum.

Visitationsarbetet anpassas ständigt och utvecklas i takt med att utmaningarna förändras, för att fortsatt säkerställa väl fungerande främjande, tillsyn och förvaltning.

Ekonomiska förutsättningar

Stiftets ekonomiska ställning är god och vi står därmed rustade för att möta de stora ekonomiska utmaningar som kyrkan står inför. För att säkra en hållbar ekonomi även i framtiden är framförhållning, medvetna val och tydliga prioriteringar centrala perspektiv.

Enligt kyrkoordningens regler ska stiftet ha en god ekonomisk hushållning för sin verksamhet och en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar. Stiftet har vid ingången av 2022 ett bokfört eget kapital på cirka 103 mkr. Målkapitalet uppgår från och med 1 januari 2022 till 75 mkr (tidigare 50 mkr). Stiftet har även realiserade vinster inom kapitalförvaltningen. Om dessa inkluderas i eget kapital uppgår justerat eget kapital till 157 mkr vid ingången av 2022.

Stiftet behöver säkerställa sin förmåga att vara en inspiratör och ett aktivt stöd till församlingar och pastorat inom de områden som behöver prioriteras. Det innebär att ekonomisk medvetenhet och olika typer av satsningar behöver kombineras på ett klokt sätt.

Trots stiftets goda ställning är det viktigt med ett kontinuerligt pågående arbete med att säkerställa effektiva arbetssätt och god administration.

Sammantaget kan konstateras att stiftet, utifrån vårt uppdrag, har resurser för att möta, i vart fall i det korta perspektivet, de utmaningar som kyrkan står inför. Det är viktigt att dessa resurser används klokt.

På nästa sida beskrivs översiktligt förslaget när det gäller intäkter och kostnader samt de principer som styr den ekonomiska planeringen. De satsningar som föreslås framgår av verksamhetsbeskrivningen inom respektive område.

Kyrkoavgift, ekonomisk utjämning, övriga intäkter och kapitalavkastning

Stiftets huvudsakliga intäkter är kyrkoavgift och bidrag från det inomkyrkliga utjämningsystemet. Totalt beräknas dessa intäkter för år 2023 uppgå till 71,2 mkr (varav 41,0 mkr är stiftets kyrkoavgift, 26,4 mkr är stiftsbidrag och 3,8 är KUB, vilka kommer från utjämningsystemet) av totalt 90,8 mkr i intäkter. Övriga intäkter uppgår därmed till 19,6 mkr. Bland de större posterna kan nämnas 11,6 mkr för försäljning av ekonomitjänster till församlingar och pastorat, 3,6 mkr för uthyrningen av personal till prästlönetillgångarna samt 0,7 mkr för deltagaravgifter för olika arrangemang som stiftet anordnar.

Den årliga kapitalavkastningen har i likhet med fjolåret antagits vara 1 500 tkr, vilket motsvarar en avkastning på cirka 1 procent.

Som en konsekvens av kriget i Ukraina och följdverkningar på konjunktur, är det extra svårt att förutse kyrkoavgiftens storlek under kommande år. I tabellen nedan beskrivs prognos för kyrkoavgift, inklusive utjämning, för perioden 2023–2025. Tabellen visar skillnad i prognos mellan föregående plan för verksamhet och ekonomi och föreliggande plan. Av tabellen framgår att intäkterna för 2023 beräknas vara 1 407 tkr högre än tidigare antagits. För 2024 är ökning 2 249 tkr och för 2025 är ökning 2 955 tkr.

Kostnader

Kostnaderna är beräknade utifrån den planerade inriktningen för verksamheten. Mot bakgrund

EKONOMISK PROGNOIS

kyrkoavgift inkl. utjämning
Luleå stift 2023–2025

År	Belopp	Ökning*
2023	67,4 mkr	1 407 tkr
2024	69,1 mkr	2 249 tkr
2025	69,9 mkr	2 955 tkr

* i förhållande till dagens plan

av rådande osäkerhet när det gäller exempelvis inflation är det mer utmanande än vanligt att göra kostnadsbedömningar.

Sedan ett antal år finns en post som benämns "ej fördelade medel". Mot bakgrund av att det under senare år blivit än mer uppenbart att verkligheten inte låter sig förutses i alla delar är det av stort värde att det finns tillgängliga verksamhetsmedel som ej är bundna. Denna post uppgår under planperioden till 2,2–4,5 procent av årets intäkter.

Resultat under planperioden

Den planerade verksamheten för perioden bedöms innebära följande resultat för respektive år; 2023: -1 000 tkr, 2024: -1 000 tkr, 2025: -1 000 tkr. Detta i enlighet med fastställda vägledande principer enligt nedan. Nuvarande plan för år 2023 innebär ett underskott på 3 800 tkr. Föreslagen plan innebär således ett förbättrat resultat med 2 800 tkr för 2023. 2024 motsvarar tidigare plan.

Vägledande principer för stiftets ekonomiska planering

Stiftsstyrelsen har vid upprättandet av förslaget till plan för verksamhet och ekonomi utgått från de principer för ekonomisk planering som stiftsfullmäktige fastställde 2021. Dessa principer är:

- Att stiftets ordinarie löpande verksamhet, exklusive kostnader för pastorsadjunkter, ska inrymmas inom en ekonomi i balans.
- Att det kan vara motiverat att planera för underskott:
  - dels för strategiska satsningar av engångskaraktär,
  - dels för förstärkning av den löpande verksamheten under en avgränsad period. Detta under förutsättningen att förstärkningen syftar till att hantera för församlingar och pastorat väsentliga behov/utvecklingsinsatser/utmaningar.
- Om stiftsstyrelsen lämnar förslag till en ekonomisk plan som innebär underskott ska skälen för detta tydligt redovisas till stiftsfullmäktige.

Stiftsstyrelsen förslag innebär en ekonomi i balans exklusive kostnader för pastorsadjunkter. Det vill säga i enlighet med punkt 1 ovan.

Luleå stift i siffror*

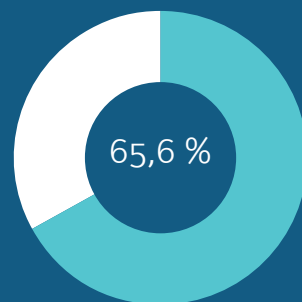
1/3 av Sveriges yta
och ett av 13 stift

STIFT

- Lå Luleå
- Hä Härnösand
- Ka Karlstad
- Vä Västerås
- Up Uppsala
- Sr Strängnäs
- St Stockholm
- Sk Skara
- Li Linköping
- Gö Göteborg
- Vi Visby
- Vä Växjö
- Lu Lund

-1,8%

Medlemsutveckling
(-1,6)

Medlemmar av
totala befolkningen
i Luleå stift
(67 %)

343 827

Medlemmar
(350 054)

1 468

Konfirmerade
(976)

523 788

Folkmängd
(522 385)

196

Kyrkobyggnader
och kapell

4 442

Körsångare
(5 193)

55

Församlingar i
Västerbotten och
Norrbotten

1 426

Frivilliga i diakonalt arbete
(1 812)

44,6%

Andel döpta av
födda
(36,8 %)

*Uppgifterna baserar sig statistik för år 2021. Siffrorna inom parentes avser år 2020.

Ekonomisk plan

Resultaträkning

Belopp i tkr

	Utfall 2021	Budget 2022	FÖRSLAG		
			Budget 2023	Planbudget 2024	Planbudget 2025
VERKSAMHETENS INTÄKTER					
Kyrkoavgift	39 509	38 710	40 039	42 648	43 301
Erhållen inomkyrklig utjämning	33 012	30 210	30 170	30 298	30 373
Erhållna bidrag	3 380	4 136	2 811	2 000	2 000
Nettoomsättning	19 571	15 949	16 795	17 131	17 474
Övriga verksamhetsintäkter	1 551	727	0	0	0
Summa verksamhetens intäkter	97 022	89 732	90 815	92 077	93 148
VERKSAMHETENS KOSTNADER					
Lämnad inomkyrklig utjämning	-9 534	-9 600	-8 789	-9 000	-9 000
Övriga externa kostnader	-26 455	-32 481	-30 758	-30 659	-30 377
Personalkostnader	-53 554	-51 578	-53 452	-54 788	-56 158
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	-1 161	-573	-316	-130	-113
Summa verksamhetens kostnader	-90 705	-94 232	-93 315	-94 577	-95 648
Verksamhetens resultat	6 317	-4 500	-2 500	-2 500	-2 500
Resultat från finansiella investeringar	2 197	1 500	1 500	1 500	1 500
Årets resultat	8 515	-3 000	-1 000	-1 000	-1 000
<i>Årets resultat exkl. pastorsadjunkter</i>	<i>10 959</i>	<i>-2 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Analys av utveckling av eget kapital					
Eget kapital vid årets utgång	103 460	100 460	99 460	98 460	97 460
Överskott i relation till målkapitalet 75 mkr	28 460	25 460	24 460	23 460	22 460

Per målområde

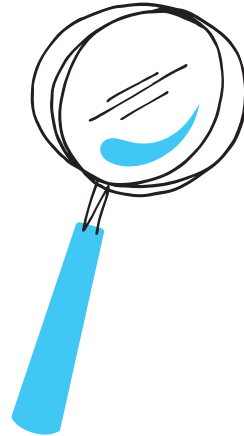
Belopp i tkr

	Utfall 2021	Budget 2022	FÖRSLAG		
			Budget 2023	Planbudget 2024	Planbudget 2025
Kyrkoavgift och utjämning	65 719	65 080	67 389	69 126	69 854
Församlingens utveckling	-23 104	-28 787	-27 332	-28 396	-27 912
Organisationsstöd	-24 823	-29 062	-28 475	-28 925	-28 431
Biskop, styrning och ledning samt övergripande främjande och tillsyn	-11 445	-11 731	-14 082	-14 304	-16 011
Verksamhetskostnader	-59 372	-69 580	-69 889	-71 626	-72 354
Verksamhetsresultat	6 347	-4 500	-2 500	-2 500	-2 500
Finansiella poster	2 168	1 500	1 500	1 500	1 500
Årets resultat	8 515	-3 000	-1 000	-1 000	-1 000
<i>Årets resultat exkl. pastorsadjunkter</i>	<i>10 959</i>	<i>-2 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Verksamhetsindelning

Belopp i tkr

	Utfall 2021	Budget 2022	FÖRSLAG		
			Budget 2023	Planbudget 2024	Planbudget 2025
FÖRSAMLINGSLIVETS UTVECKLING					
Barn och unga	-3 376	-4 044	-3 651	-3 724	-3 799
Bidrag	-1 332	-	-	-	-
Diakoni och hållbarhet	-1 845	-2 492	-2 243	-2 788	-2 844
Flerspråkigt arbete	-2 112	-2 494	-3 355	-2 422	-3 491
Gudstjänstutveckling och musik	-1 202	-1 425	-1 143	-1 166	-1 189
Internationell verksamhet	-812	-1 357	-1 256	-1 281	-1 307
Kommunikation	-2 183	-3 627	-2 372	-2 419	-2 468
Själavård i samverkan	-7 124	-7 638	-7 495	-7 645	-7 798
Ej fördelade medel	-440	-1 666	-1 682	-1 675	-773
Summa	-19 547	-24 744	-23 197	-24 120	-23 668
ORGANISATIONSTÖD					
Förvaltningsstöd	-11 842	-13 641	-13 516	-13 786	-14 062
Kompetensförsörjning	-8 127	-8 082	-6 361	-6 488	-6 618
Struktur och samverkan	-1 492	-1 527	-2 538	-2 589	-2 641
Ej fördelade medel	443	-1 679	-1 752	-1 706	-788
Summa	-21 001	-24 929	-24 167	-24 570	-24 108
BISKOP, STYRNING OCH LEDNING SAMT ÖVERGRIPANDE FRÄMJANDE OCH TILLSYN					
Biskop, domkapitel, kontraktsprostar	-5 551	-5 436	-6 530	-6 661	-6 794
Kyrkoval	-1 622	0	0	0	-1 600
Styrning och granskning	-535	-1 085	-1 511	-1 541	-1 572
Övrig ledning	-2 154	-2 864	-3 044	-3 105	-3 167
Ej fördelade medel	179	-678	-866	-844	-444
Summa	-9 683	-10 063	-10 574	-12 150	-13 577
Kansli och intern admin	-9 141	-9 844	-10 574	-10 785	-11 001
Kyrkoavgift och utjämning	65 719	65 080	67 389	69 126	69 854
Finansiella poster	2 168	1 500	1 500	1 500	1 500
Finansiering	67 887	66 580	68 889	70 626	71 354
Årets resultat	8 515	-3 000	-1 000	-1 000	-1 000
Årets resultat exkl. pastorsadjunkter	10 959	-2 000	0	0	0

Identifierade utmaningar

Avsnittet lyfter några utmaningar som stiftskansliet identifierat, grupperade i områdena kompetensförsörjning och diakonala utmaningar.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning i Svenska kyrkan berör både anställda och ideella medarbetare. Det handlar om att ersätta kompetens som går förlorad i samband med exempelvis pensionsavgångar samt att ersätta de ideella medarbetare, både unga och äldre, som under pandemin blivit utan uppgifter och ett par år senare inte längre är tillgängliga.

Samtidigt sker flera stora etableringar inom industrin i både Norrbotten och Västerbotten. Företagen är till stor del nysatsningar i den så kallade gröna omställningen kopplat till energi. Det handlar exempelvis om Grupo Fertiberia (Luleå), H2 Green Steel (Boden), Hybrit (Gällivare och Luleå) och Northvolt (Skellefteå). Beräkningar visa att mellan

50 000–100 000 nya invånare behövs i stiftet de närmaste 10–15 åren, för att arbetskraft och kompetensbehov ska täckas. De nya industrierna kommer med nya utmaningar, både för kyrkan och samhället i stort. En ökad arbetsinvandring medför mångkultur och i förlängningen krav och förväntningar på ökade spåkkunskaper, ekumeniska samarbeten och religionsdialog. Redan i dag finns en väl förankrad kyrklig närvaro i samhället, bland annat genom det som kallas *Själavård i samverkan*: militärsjälavården, kriminalsjälavården, Sjukhuskyrkan och Universitetskyrkan.

Bemanning och rekrytering

Luleå stift genomförde en enkätundersökning 2019. Syftet var att kartlägga bemanning och rekrytering avseende tjänster inom den grundläggande uppgiften. Svarefrekvensen var 100 procent från tio pastorat och 23 fristående församlingar. Underlaget baserades på

uppskattningar där frågorna kan ha tolkats på lite olika sätt, vilket bör beaktas.

Redan 2019 kunde man dra slutsatser om att rekrytering framöver kommer att bli svårt. Det kan till exempel innebära att personer utan fullvärdig utbildning rekryteras, för att sedan utbildas på egen hand. Små församlingar i glesbygd är särskilt utsatta. Det är dessutom ett litet urval sökande på denna typ av tjänster. Det stöd stiftet erbjuder behöver utvecklas.

2022 kvarstår problematiken. Det är svårt att rekrytera till profiltjänsterna, speciellt i mindre församlingar i glesbygd. Det är särskilt svårt att rekrytera kyrkoherdar och tjänsterna upprätthålls av vikarierande pensionärer. I mindre glesbygdsförsamlingar skapas kombinations-tjänster medan många mellanstora och större församlingar däremot uppger att de inte har några större problem när det gäller rekrytering och bemanning.

Idealitet

I de flesta församlingar lades arbetet med ideella på is under pandemin. Det medför ett stort behov av både nyrekrytering och förnyring. En nationell undersökning från 2021, *Av fri vilja på fri tid*, visar på tydliga skillnader i hur församlingar arbetar med ideella ledare, bland annat beroende på ålder och målgrupp.

Inom barn- och ungdomsverksamheten är den största gruppen ideella de unga konfirmand-ledarna. Det är naturligt att tillfråga unga om ledaruppdrag, de får introduktion och utbildning inför sitt uppdrag samt utvecklingssamtal och handledning under tiden. Många får uppgifter där de har eget ansvar, framförallt i lägerverksamheten. Församlingarna har ingen strategi för att behålla de unga ledarna, man rekryterar hela tiden nya.

När det gäller de äldre ideella är det upp till varje enskild anställd att rekrytera till sin egen verksamhet. Den vuxne får sällan någon utbildning eller handledning och oftast litet eller inget eget ansvar. De "hjälp till" i verksamhet som leds av anställd personal.

Däremot stannar de ofta längre i sina uppdrag än de unga ledarna.

Diakonala utmaningar

Flyktingar

I juni 2022 fanns 2 040 flyktingar i Norrbotten, fördelade mellan Boden, Älvsbyn, Vidsel och Visträsk, Koler och Långträsk, Haparanda, Morjärv, Töre och Båtskärsnäs. Boden är en av de fem största mottagningsorterna i landet. I Västerbotten fanns 990 flyktingar i Skellefteå och Umeå kommuner, med 442 möjliga ukrainska flyktingar enligt framräknade kommunal.

Ekonomisk och social utsatthet

Enligt siffror som gäller 2021 har skuldsättningen hos Kronofogden ett rikssnitt på 3,7 procent. Lägst i Norrbotten är Piteå (2 procent) och Arvidsjaur (2,9 procent). Högst är den i Haparanda (6,1 procent) och Älvsbyn (4 procent).

Rikssnittet för arbetslöshet var samma år 8,8 procent. Lägst arbetslöshet i Norrbotten har Kiruna (2,8 procent), Gällivare (3,1 procent) och Piteå (4,4 procent). Högst har Haparanda (8,5 procent) och Älvsbyn (5,8 procent).

I Norrbotten har 614 081 kronor utbetalats från Svenska kyrkans diakonala verksamhet. Förfrågningar om bistånd ökar främst i Luleå.

I Västerbotten är skuldsättningen hos Kronofogden lägst i Umeå (2 procent) och Storuman (2,4 procent). Högst är den i Åsele (4,8 procent) och Nordmaling (3,9 procent). Lägst arbetslöshet har Robertsfors/Bygdeå (3,5 procent) samt Storuman och Dorotea (4,6 procent). Högst har Åsele (7,7 procent) och Bjurholm (5,7 procent).

I Västerbotten har 748 196 kr utbetalats från Svenska kyrkans diakonala verksamhet.

Pandemin och barn

Barn och unga har påverkats av pandemin på olika sätt beroende på hur samhället har stängt ner. Därför har det, på vissa håll, varit svårigheter att hitta tillbaka till kyrkans verksamhet. Det gäller särskilt de äldre barnen. Att de yngre kommit tillbaka i större utsträckning kan bero på att deras verksamhet inte stängde ner på samma sätt.

Enligt de senaste BRIS-rapporterna om barns utsatthet för våld, barns utsatthet vid förälders missbruk samt hur pandemin har påverkat barn, har de som redan är utsatta på olika sätt fått det svårare. Psykisk ohälsa hos unga flickor ökar och det finns behov av att möta trygga vuxna, möjlighet att göra sin röst hörd, att bli lyssnad på och möjlighet att påverka sin egen situation inverkar på måendet. Hur kriget i Ukraina har påverkat vet vi inte ännu.

Pandemin har också påverkat antalet dop. En kraftig nedgång syns i hela landet och 2020 döptes en tredjedel färre barn än året innan. I Luleå stift döptes 2021 2 180 barn (0–11 år), året innan var motsvarande siffra 1 813.

Med anledning av de nedåtgående doptalen under det senaste decenniet kommer därför färre av de kommande 15-åringarna att vara döpta. 2021 konfirmerades 35,5 procent av kyrkotillhöriga unga i åldern 14–15 år i Luleå stift, 25,2 procent av det totala antalet. Fastän 90 procent av de som konfirmeras är nöjda med konfirmandtiden, väljer allt färre att konfirmera sig. Det är bekymmersamt, då konfirmationen är viktig för Svenska kyrkans medlemsbas. Det finns en klar koppling mellan konfirmationen och viljan att stå kvar som medlem.

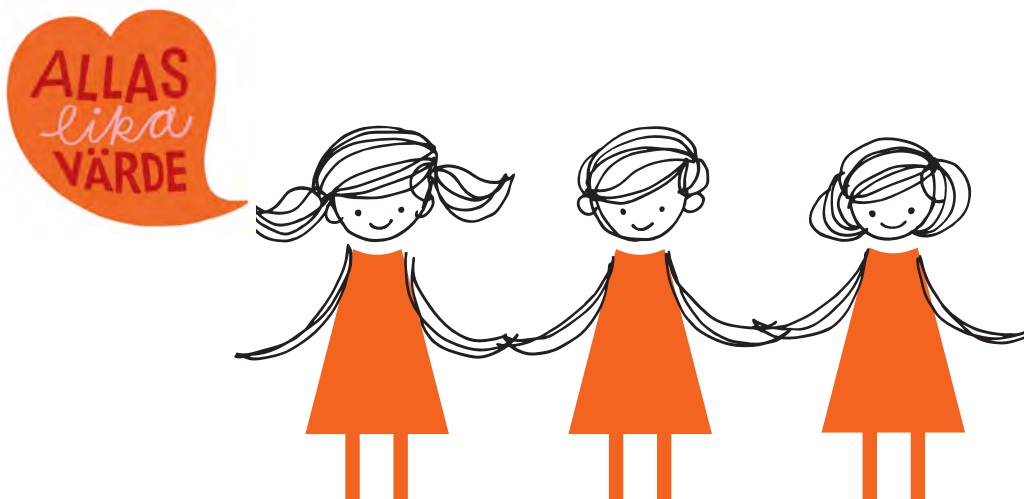
Verksamhet bland barn och unga

Församlingarna i Luleå stift bedriver verksamhet för barn och unga, på många olika sätt. Exempelvis föräldra-/barngrupper, körer, junior- och tonårsgrupper. Flera församlingar samverkar med skolan och tonåringar möts samband med konfirmation. En del fortsätter som ideella unga ledare och är med i Svenska Kyrkans Unga eller andra ungdomsgrupper. Svenska Kyrkans Unga har under flera år tappat medlemmar, närmar 20 procent i landet och högre än så i Luleå stift. Därmed tappar man också intäkter i form av minskade bidrag.

Pandemin har påverkat antalet dop och en kraftig nedgång syns i hela landet. 2020 döptes en tredjedel färre barn än året innan. Foto: Magnus Aronson/Ikon

Barnperspektiv

Barn är, liksom vuxna, kallade att vara Jesu lärjungar. Som kyrklig gemenskap har vi ett uppdrag att hjälpas åt så att alla Jesu efterföljare ska kunna leva i sin kallelse. Barnen har en särställning i kristen tro. Därför ska barnets perspektiv och barnperspektivet vara självklart i allt vi gör i kyrkan.

Barnets sätt att se, uppleva och tänka om världen utvecklar kyrkans liv och tillför oumbärlig kunskap vilket berikar kyrkan. Barns kunskaper och erfarenheter om livet är omistligt viktigt för att kyrkan ska vara hel. Att ta hänsyn till barnets perspektiv handlar också om hur vi tänker om kyrkans identitet. Att vara kyrka handlar inte om att prestera. Att vara kyrka handlar om att ingå i en trosgemenskap och att inkludera alla medlemmar rättvist.

Barns särskilda behov är viktiga att lyfta fram och vi bör också komma ihåg att barn har något ovärderligt att ge kyrkans gemenskap.

Till grund för arbetet med plan för verksamhet och ekonomi finns en kartläggning med en barnkonsekvensanalys (BKA). Utgångspunkten för denna BKA är artiklarna 2, 3, 6, 12, 23 och 30 i FN:s konvention om barnets rättigheter. Utifrån kartläggningen har fem särskilda utmaningar identifierats:

Diakoni

Med särskild uppmärksamhet på de marginaliserade barnen. Alla barn har rätt till samma förutsättningar att delta i Svenska kyrkans verksamheter oavsett levnadsstandard.

De flesta barn mår bra men samtidigt ser vi också att den psykiska ohälsan ökar i vårt land. Svenska kyrkan har en viktig roll i att skapa förutsättningar för alla barn att stärka sin självkänsla. All personal inom Svenska kyrkan har till sin uppgift att se orättvisor och larma om barn far illa.

Migration – barnfamiljer

En öppenhet för mångfald skapar förutsättningar för en heterogen församling, vilket motverkar rasism. Genom samverkan mellan nyanlända och församlingens medarbetare, frivilliga och anställda ges möjligheter till kulturellt och språkligt utbyte, vilket ökar barnets självkänsla och berikar också församlingen.

” *Alla barn har rätt till samma förutsättningar att delta i Svenska kyrkans verksamheter oavsett levnadsstandard.*

Nyanlända barn behöver också utrymme att tala om vad de varit med om. I flera församlingar arrangeras läger och andra mötesplatser, där både nyanlända föräldrar och barn kan få möjlighet att tala om sin situation och sätta ord på det som de har varit med om.

De nationella minoritetsspråken bland barn och unga

Många barn som tillhör de nationella minoriteterna riskerar att förlora en viktig länk till sina historiska rötter och sin kulturella identitet i och med det förlorade språket. För att minoritetsspråken inte ska gå förlorade behöver barn med olika språk synliggöras. Användandet av minoritetsspråk i både skrift och tal i kyrkans gudstjänster och övriga verksamheter bidrar till att barnen får ytterligare kontakt med sitt språk. Ett av de åtta åtaganden utifrån Svenska kyrkans ursäkt till de samiska folket handlar om att stärka samiska barn och unga i deras identitet och andliga utveckling. I och med detta åtagande gällande samiska barn så är det troligt att det får positiva följder även för barn i andra minoritetsgrupper.

Barn- och ungdomsverksamhet i Svenska kyrkan

Barn och unga är en viktig verksamhet för Svenska kyrkans framtid. Både anställda församlingspedagoger och ideella medarbetare är en viktig resurs för arbetet med barn och unga. En stor utmaning är att utveckla ungdomsverksamheten efter konfirmandtiden som kan innebära att unga får växa in i församlingsverksamheten, att det blir bestående och kontinuerligt.

Klimat- och miljöfrågor

Barn och unga oroar sig för klimatet och hur vi människor påverkar naturen och skapelsen. Luleå stift behöver vara föregångare och ta barns oro på allvar. Det är viktigt att involvera barnen i den förebyggande processen och att göra klimatsmarta val i samband med all vår verksamhet.

Internationellt kafé på Rörvikskyrkan i Boden samlar både barn och vuxna från hela världen. Foto: Johannes Frandsen/Ikon.

Ärende 8

Ärende till stiftsfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-18--19	Handläggare Anders Landström	Diarienummer S 2022-0505
Ärende Luleå stifts prästlönetillgångars plan för verksamhet och ekonomi 2023-2025		

Beslutsförslag

Stiftsstyrelsen föreslår stiftsfullmäktige **besluta**

att fastställa verksamhetsplan och budget för prästlönetillgångarnas förvaltning 2023 samt

att anta planeringen för åren 2024-2025.

Ärendebeskrivning

Förslag till verksamhet och budget föreligger.

Utdelningen från prästlönetillgångarna föreslås uppgå till 14 miljoner för verksamhetsåret 2023 (utdelas 2024).

Barnkonsekvensanalys

Vi hänvisar till vår barnkonsekvensanalys som finns i bilagt dokument.

Under egendomsutskottets sammanträde den 4 oktober 2022 inkom Ulrika Karlsson (HoJ) med följande reservation:

Jag reserverar mig mot att inte ha med texten om att förvaltningen ska styras enligt kyrkans grundläggande värderingar under rubriken övergripande målsättning samt att Barnkonsekvensanalysen inte ska omarbetas enligt mitt yrkande. Barnkonsekvensanalysen tar inte upp någon av de kända konsekvenserna som kalhyggesbruket har som påverkar barn och ungdomar. Beslutad barnkonsekvensanalys följer inte ens någon av de mallar som finns för att skriva en god barnkonsekvensanalys. Det blir svårt för oss i Egendomsutskottet att fatta beslut utan en barnkonsekvensanalys där vi inte har fått kännedom om lokala förhållanden, hur till exempel försäljningar påverkar möjlighet till friluftsliv och andlig och psykisk hälsa.

Luleå stifts prästlönetillgångar

PLAN FÖR VERKSAMHET OCH EKONOMI 2023–2025

Siffror inom parentes avser fjolårets siffror.

Luleå stifts prästlönetillgångar

Prästlönetillgångarna i Luleå stift hade 1 januari 2022 ett marknadsvärde på cirka 900 mkr. Den största tillgången är markinnehavet på totalt ca 63 000 hektar. Totalt brukar stiftet 33 000 hektar (35 000), vilket motsvarar 52 % (55) av innehavet. Minskningen av brukad areal mellan 2021 och 2022 beror på inventering och omklassning av äldre skog samt ytterligare intresse från länsstyrelsen av reservatsbildning.

Utöver den mark som brukas finns cirka 6 000 hektar (5 000) som är föremål för reservatsbildning eller avser frivilliga avsättningar. Virkesvärdet på den skogsmark som inte brukas uppgår vid en försiktning beräkning till 220 000 000 kr (200 000 000 kr). 23 000 hektar är annan mark än skogsmark (t.ex. myrar, vägar, kraftledning).

På all skogsmark som förvaltas av Luleå stifts prästlönetillgångar finns även renskötselrätt. Detta innebär att samebyn får använda mark och vatten till underhåll för sina renar. Vid skogs- och markförvaltning tas stor hänsyn till naturvårdens, kultur- miljövårdens, rennäringens- och det rörliga friluftslivets intressen.

Varje år säljs virke till ett värde av 15 – 25 miljoner kronor.

Stiftets hus i centrala Luleå, där bland annat Stiftskansliet finns, är också det en prästlönetillgång.

Övergripande målsättning

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så att de ger bästa möjliga uthålliga avkastning till nytta för de andelsägande församlingar. Utdelningen till församlingar och kyrkans interna utjämningsystem ska vara stabil och öka kontinuerligt när resultatet medger det. Målsättningen är att över tid öka den årliga utdelningen till 2 % av tillgångarnas marknadsvärde (efter att tillgångarna värdesäkrats). Det motsvarar en utdelning på cirka 18 mkr.

För att på sikt öka förväntad avkastning, och sprida investeringar till fler tillgångsslag har stiftsfullmäktige (2021) beslutat att prästlönefonden vid utgången av 2024 ska uppgå till minst 10 % av prästlönetillgångarnas kapital.

Skogs- och markförvaltningen ska bedriva ansvarsfullt med hög virkesproduktion. Det pågående arbetet med arronderingsförbättring av skogsmarksinnehavet ska fortsätta. En viktig del för att uppnå målen är att nära följa, och stödja forskning, om bl.a. hyggesfritt skogsbruk och

andra åtgärder omkring miljövänligt skogsbruk.

Omvärldsfaktorer och osäkerhet

Mycket stor osäkerhet råder för såväl skogsindustri, som för kapitalmarknaderna i stort. Under 2022 har virkesmarknaden präglats av effekterna av pandemin men också av kriget i Ukraina med efterföljande energi- problem. Skogsindustrin redovisar för närvarande rekordvinster och har god betalningsförmåga. Osäkerheten inför 2023 är stor, kommer vi att gå in i en långvarig lågkonjunktur på grund av skenande inflation eller finns det möjlighet till en snabb återhämtning? En annan osäkerhet är frågan om lagstiftning kopplat till skogsförvaltning.

Mål och insatser 2023-2025

Målet under perioden är att uppnå en årlig utdelning på minst 14 000 tkr (varav 7 000 tkr till andelsägande församlingar och pastorat, samt 7 000 tkr till kyrkans interna utjämnings- system). Presenterad ekonomisk plan för perioden innehåller osäkerheter. De siffror som anges för 2024 och 2025 ska därför ses som preliminära.

Föryngringsavverkning i Piteå skärgård.. Foto: Luleå stift

Inriktning för verksamheten

Under de senaste åren har intresset för hållbarhetsfrågor kopplat till skogsbruket ökat markant. Skogen och dess produkter är en viktig komponent i det omställningsarbete som Sverige står inför. För framtida generationer är ett ansvarsfullt skogsbruk en förutsättning med dagens kunskapsläge. En samsyn finns om att skogen är viktig för omställning till ett hållbart samhälle. Frågan om hur skogen ska nyttjas för denna omställning är dock föremål för omfattande debatt.

Fokus kopplat till den löpande skogsförvaltningen är bl.a. att uppdatera skogsbruksplaner samt vårda och vidareutveckla de goda relationer som finns med samebyarna. En satsning genomförs under 2023 genom att förstärka naturvärden i områden som avsatts, men som kräver skötsel för att bibehålla eller förstärka

befintliga naturvärden. Ett generellt fokus är att säkerställa god kommunikation till olika intressenter i samband med exempelvis beslut om avverkning och andra åtgärder kopplat till skogsbruket.

Sammantaget innebär inriktningen en ökad ambitionsnivå när det gäller den löpande verksamheten omfattning och inriktning. För att möjliggöra detta planeras organisationen att förstärkas med en heltidstjänst från och med 2023. Förstärkningen syftar även till att underlätta inför kommande pensionsavgångar i arbetslaget. Förstärkningen möjliggör bl.a. ytterligare fokus på hyggesfria metoder särskilt på tätortsnära fastigheter och planering av avverkningar med höga krav på hänsyn, ex. vis rennäring, höga naturvärden eller tätortsnära skogar. Förstärkningen är också en viktig del i att kunna verkställa beslutet om att öka fondens kapital genom försäljning av fastigheter eller delar av fastigheter. Personalförstärkningen kom-

mer även att bidra till intäkter vilket innebär att tjänsten i allt väsentligt bära sina egna kostnader.

Barnkonsekvensanalys

Prästlönetillgångarnas primära uppgift är att tillskapa ekonomiska förutsättningar för församlingar och stift att utöva verksamhet i enlighet med Svenska kyrkan uppdrag, dessa medel används sedan enligt respektive enhets mål och riktlinjer. I det vardagliga arbetet upplåter vi flera skogsområden till skolskogar och andra projekt som är ämnade till att förbättra barns möjligheter att tillgodogöra sig utbildning och förkovra sig i harmoniska miljöer. Skogsbruksåtgärder som sker i anslutning eller närhet till bostadshus eller offentliga miljöer föregås där det är motiverat av dialog med de närboende för att fånga in önskemål om särskilda åtgärder som vi i rimlig mån beaktar för att förbättra närmiljön för bland andra barnfamiljer.

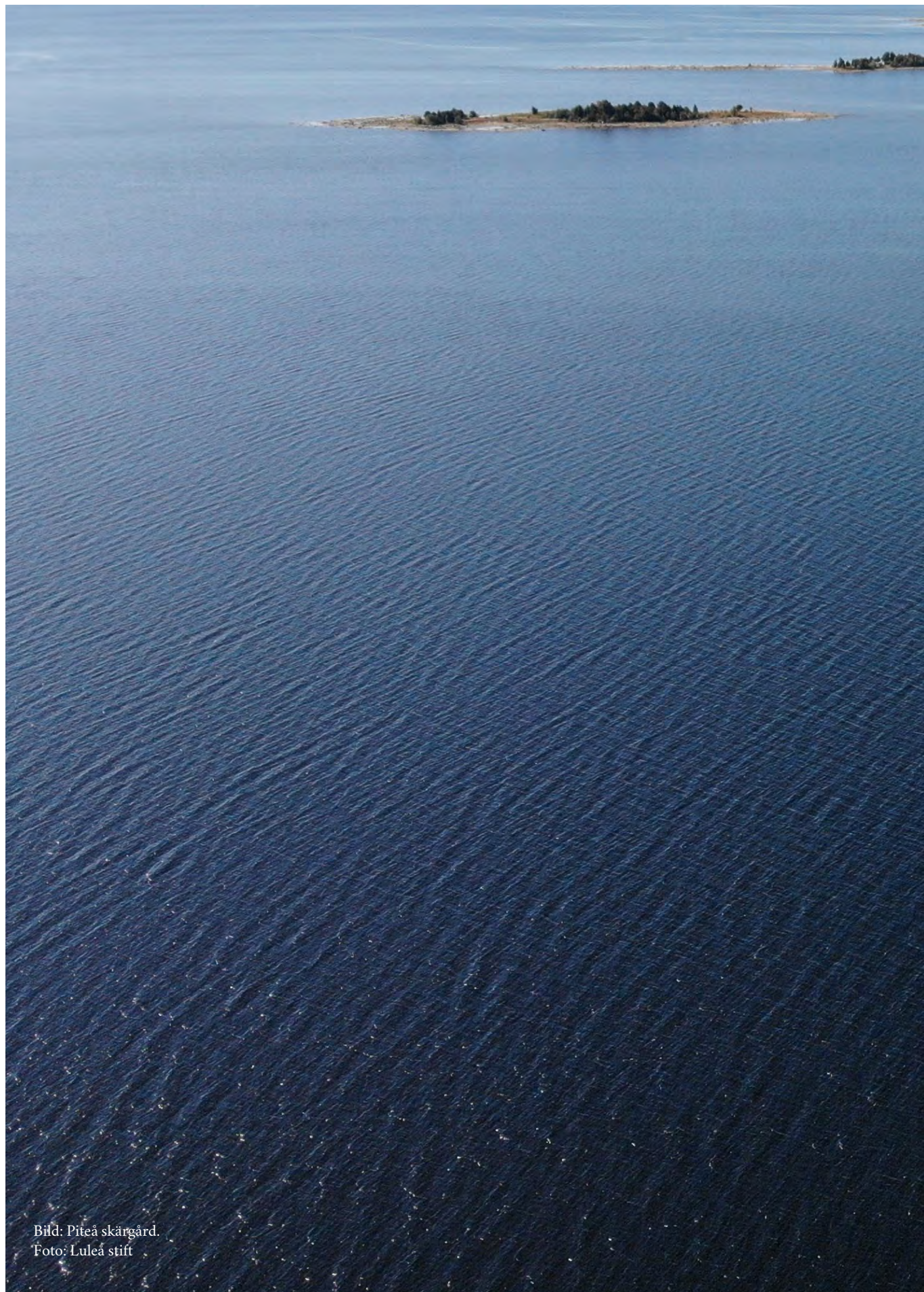

Bild: Piteå skärgård.
Foto: Luleå stift

Luleå stifts prästlönetillgångar

	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan2024	Plan 2025
RÖRELSENS INTÄKTER					
Jord och Skog	24 597	25 150	25 500	26 500	27 500
Stiftets Hus	4 779	5 100	5 300	5 400	5 500
Resultat vid avyttring av plf	7 106	6 200	6 200	6 200	6 200
Prästlönefond	27	0	-	-	-
Summa rörelsens intäkter	36 509	36 450	37 000	38 100	39 200
RÖRELSENS KOSTNADER					
Kostnader för varor, mtrl, inköpta tjänster	-3 751	-4 450	-5 625	-5 650	-5 700
Kostnader för inhyrt personal	-3 515	-4 100	-4 200	-4 250	-4 300
Naturvård skötsel	0	-500	-500	-500	-500
Övriga externa kostnader	-3 555	-4 000	-3 630	-3 650	-3 700
Avskrivningar	-2 133	-1 900	-2 100	-2 050	-2 000
Summa rörelsens kostnader	-12 954	-14 950	-16 055	-16 100	-16 200
Rörelseresultat	23 555	21 500	20 945	22 000	23 000
Resultat från finansiella investeringar	107	10	400	1 000	2 000
Resultat efter finansiella poster	23 662	21 510	21 345	23 000	25 000
Bokslutdispositioner	5	0	0	0	0
Skatt på årets resultat	-674	-750	-750	-800	-850
ÅRETS RESULTAT	22 994	20 760	20 595	22 200	24 150
Värdesäkring enl KO 46:11	-490	-100	-1 000	-2 000	-3 000
Omföring realisationsresultat PLF enligt KO 46:10	-1 781	-6 200	-6 200	-6 200	-6 200
Omföring övrigt enligt KO 46:10	-5 325				
Årets disponibla resultat	15 398	14 460	13 395	14 000	14 950
VINSTDISPOSITION					
Balanserad vinst från föregående år	10 357	12 755	14 215	13 610	13 610
Tillkommande disponibelt för utdelning	15 398	14 460	13 395	14 000	14 950
Utdelning till församlingar/pastorat	-6 500	-6 500	-7 000	-7 000	-7 500
Särskild utjämningsavgift till nationell nivå	-6 500	-6 500	-7 000	-7 000	-7 500
Överförs till ny räkning	12 755	14 215	13 610	13 610	13 560

Prästlönetillgångar i Luleå stift
PLAN FÖR VERKSAMHET OCH EKONOMI
2023-2025

Foto omslag: Stock-Asso / Shutterstock/Ikon
Foto baksida: Gustaf Helsing/Ikon

Ärende 9

Ärende till stiftsfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-19	Handläggare Heidi Stenberg	Diarienummer S 2022-0521
Ärende Utseende av revisionsbolag för granskning av verksamhetsåren 2023-2026		

Beslutsförslag

Stiftsfullmäktiges presidium föreslår stiftsfullmäktige att **besluta**

att utse revisionsbolaget Ernst & Young AB till revisorer för granskning av dels Luleå stifts verksamhet, dels Prästlönetillgångarna i Luleå stift, samt

att uppdraget avser verksamhetsåren 2023 till och med 2026.

Ärendebeskrivning

Enligt kyrkoordningen ska stiftsfullmäktige utse revisorer för granskning av stiftets verksamhet. Stiftsfullmäktige ska utse en auktoriserad revisor för att granska verksamheten under en tidsperiod om längst fyra år. Till sådan revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses. Enligt kyrkoordningen ska den utsedda auktoriserade revisorn även utses till revisor för prästlönetillgångar och eventuella dotterföretag. Enligt praxis utser stiftsstyrelsen samma revisor även till revisor för de stiftelser som stiftet förvaltar.

Stiftsfullmäktige har vid sammanträde den 20 november 2020 beslutat att till ordinarie auktoriserad revisor för Luleå stift och prästlönetillgångarna i Luleå stift under 2020-2022 utse Conny Erkheikki, PwC Sverige, samt att till revisorsersättare för samma period utse Håkan Jonsson, PwC Sverige. Beslutet var ett fyllnadsval då ordinarie auktoriserad revisor lämna revisionsbranschen.

Stiftsfullmäktige ska också, utöver den auktoriserade revisorn som ska utses enligt ovan, välja ytterligare två revisorer. Valet ska förrättas av nyvalda stiftsfullmäktige det år ordinarie kyrkoval har ägt rum, för att granska verksamheten under de fyra följande åren. Stiftsfullmäktige kan även utse ersättare. I enlighet härmed har stiftsfullmäktige vid sammanträde den 20 november 2021 beslutat att för mandatperioden 2022-2025 utse Lena Vikberg (s) och Thomas Åström (POSK) till revisorer, samt Hans Lundström (c) och Ronny Thellbro (kr) till revisorsersättare.

Det har tidigare funnits en tradition att stiftsfullmäktige utsett en ordförande för revisionen. Denna tradition saknar stöd i kyrkoordningens reglering och fullmäktige beslutade vid sammanträdet 20 november 2021 att revisionen framöver själv besluta om eventuell arbetsfördelning, exempelvis vem som ska vara sammankallande.

Mot bakgrund av att nuvarande uppdrag för de auktoriserade revisorerna upphör efter granskningen av 2022 års verksamhet behöver stiftsfullmäktige vid detta sammanträde utse en auktoriserad revisor eller ett registrerat revisionsbolag för granskning av stiftets och prästlönetillgångarnas verksamhet under åren 2023-2026. Enligt praxis bereds ärendet av stiftsfullmäktiges presidium.

Vid avstämning med stiftsfullmäktiges presidium den 22 februari 2022 uppdrog presidiet till stiftskansliet att bistå presidiet i beredningen av ärendet genom att genomföra erforderlig upphandling av tjänsten. Ansvarig för upphandlingen har varit Kristina Peterson, chef över stiftets Ekonomiservice, tillsammans med Dick Mattsson, controller, och Anders Granberg,

ekonomichef.

Offertförfrågan avseende revision skickades i maj 2022 till fem revisionsbolag. Offertförfrågan har följt den rekommenderade mall som utarbetats av den nationella nivån. Offerter har inkommit från PwC Sverige, Grant Thornton, Ernst & Young och KPMG.

Efter analys kan konstateras att samtliga offerter uppfyller de krav som ställts i förfrågan. Kraven avser bland annat erfarenhet av motsvarande revisionsuppdrag, tydliga processer och metodik samt goda referenser från enheter inom Svenska kyrkan. Offererade priser för revision av Luleå stift och prästlönetillgångarna varierar mellan 165 000 och 225 000 kronor per år. Mot bakgrund av att samtliga bolag kvalificerade sig har en fördjupning skett med fokus på de två bolag med lägst offererade pris.

Fördjupningen har bestått dels av möten med offererade undertecknande revisorer, dels av fördjupad referenstagning, dels inhämtande av exempel på rapportering av genomförd revision. Även efter fördjupningen bedöms de två kvarvarande bolagen vara väl lämpade för uppdraget och fullt likvärdiga. Detta leder till slutsatsen att det bolag med lägst pris bör väljas.

Stiftsfullmäktiges presidium föreslår mot bakgrund av ovanstående att stiftsfullmäktige besluta att utse bolaget Ernst & Young till auktoriserad revisor för stiftet och prästlönetillgångarna för åren 2023-2026.

Det kan också noteras att Ernst & Youngs offert bygger på att såväl undertecknande revisor som granskningsledare är auktoriserade revisorer, vilket bedöms positivt. Undertecknande revisor är auktoriserade revisorn Katarina Söderberg. Granskningsledare (och ersättare) är auktoriserade revisorn Sofi Hellström.

För att underlätta vid eventuella personalförändringar hos revisionsbolaget föreslås stiftsfullmäktige utse Ernst & Young som bolag istället för att utse enskilda personer. Detta för att undvika administrativt merarbete och behov av nya beslut under avtalsperioden om revisionsbolagets personalstruktur skulle förändras.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet bedöms inte medföra några direkta eller indirekta konsekvenser för barn eller unga.

Plats och tid Videomöte via Microsoft Teams
2022-10-13, kl. 13:00 – 13:15

Beslutande Elisabeth Engberg, ordförande
Anna Lundberg
Kerstin Olla Grahn

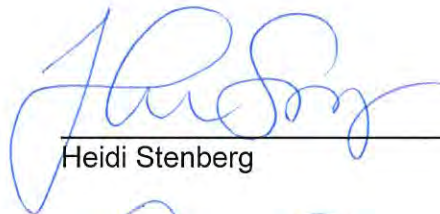
Övriga närvarande Heidi Stenberg, stiftsjurist, sekreterare
Sofia Larsson, administratör
Föredragande § 5 Kristina Peterson, chef för Ekonomiservice

Justerande Anna Lundberg och Kerstin Olla Grahn

Justeringens tid Senast 2022-10-27

Underskrifter

Sekreterare

Heidi Stenberg

Ordförande

Elisabeth Engberg

Justerare

Anna Lundberg

Justerare

Kerstin Olla Grahn

ANSLAG

Protokollet har justerats. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Förvaringsplats för protokollet: Stiftskansliet, Luleå

Datum för anslags uppsättande: 2022-10-27 31

Datum för anslags nedtagande: 2022-11-18 22

Underskrift:

Underskrift: _____

§ 1

Sammanträdet öppnas

Stiftsfullmäktiges ordförande hälsar välkommen och förklarar presidiets sammanträde öppnat.

-----

§ 2

Närvaro

Beslutande ledamöter och övriga närvarande, se protokollets förstasida.

-----

§ 3

Val av justerare

Samtliga presidieledamöter utses att jämte ordföranden justera dagens sammanträdesprotokoll.

-----

§ 4

Godkännande av kallelse och fastställande av dagordning

Det konstateras att kallelse till dagens sammanträde har översänts i överenskommen ordning. Förslaget till dagordning fastställs.

Justerandes sign.

			
---	---	--	--

§ 5

Dnr. S 2022-0521

Val av revisionsbolag för granskning av verksamhetsåren 2023-2026

Enligt kyrkoordningen ska stiftsfullmäktige utse revisorer för granskning av stiftets verksamhet. Stiftsfullmäktige ska dels utse en auktoriserad revisor för att granska verksamheten under en tidsperiod om längst fyra år. Till sådan revisor får även ett registrerat revisionsbolag utses. Enligt kyrkoordningen ska den utsedda auktoriserade revisorn även utses till revisor för prästlönetillgångar och eventuella dotterföretag. Enligt praxis utser stiftsstyrelsen samma revisor även till revisor för de stiftelser som stiftet förvaltar.

Stiftsfullmäktige har vid sammanträde den 20 november 2020, § 12, beslutat att till ordinarie auktoriserad revisor för Luleå stift och prästlönetillgångarna i Luleå stift under 2020-2022 utse Conny Erkheikki, PwC Sverige, samt att till revisorsersättare för samma period utse Håkan Jonsson, PwC Sverige.

Stiftsfullmäktige ska också, utöver den auktoriserade revisorn som ska utses enligt ovan, välja ytterligare två revisorer. Valet ska förrättas av nyvalda stiftsfullmäktige det år ordinarie kyrkoval har ägt rum, för att granska verksamheten under de fyra följande åren. Stiftsfullmäktige kan även utse ersättare. I enlighet härmed har stiftsfullmäktige vid sammanträde den 20 november 2021, § 14, beslutat att för mandatperioden 2022-2025 utse Lena Vikberg (s) och Thomas Åström (POSK) till revisorer, samt att för mandatperioden 2022-2025 utse Hans Lundström (c) och Ronny Thellbro (kr) till revisorsersättare för ovannämnda revisorer.

Det har tidigare funnits en tradition att stiftsfullmäktige utsett en ordförande för revisionen. Denna tradition saknar stöd i kyrkoordningens reglering. Revisionen förutsätts därför själv besluta om eventuell arbetsfördelning, exempelvis vem som ska vara sammankallande.

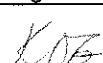

Mot bakgrund av att nuvarande uppdrag för de auktoriserade revisorerna upphör efter granskningen av 2022 års verksamhet behöver stiftsfullmäktige vid dess sammanträde den 18-19 november 2022 på nytt utse en auktoriserad revisor eller ett registrerat revisionsbolag för granskning av stiftets och prästlönetillgångarnas verksamhet under åren 2023-2026. Enligt praxis bereds ärendet av stiftsfullmäktiges presidium.

Vid avstämning med stiftsfullmäktiges presidium den 22 februari 2022 uppdrog presidiet till stiftskansliet att bistå presidiet i beredningen av ärendet genom att genomföra erforderlig upphandling av tjänsten. Ansvarig för upphandlingen har varit Kristina Peterson, chef över stiftets Ekonomiservice, tillsammans med Dick Mattsson, controller, och Anders Granberg, ekonomichef.

Offertförfrågan avseende revision skickades under maj 2022 till fem revisionsbolag. Offertförfrågan har följt den rekommenderade mall som utarbetats av den nationella nivån. Offerter har inkommit från PwC Sverige, Grant Thornton, Ernst & Young och KPMG.

Efter analys kan konstateras att samtliga offerter uppfyller de krav som ställts i förfrågan. Kraven avser bland annat erfarenhet av motsvarande revisionsuppdrag, tydliga processer och metodik samt goda referenser från enheter inom Svenska kyrkan. Offererade priser för revision av Luleå stift och prästlönetillgångarna varierar mellan 165 000 och 225 000 kronor. Mot bakgrund av att samtliga bolag kvalificerade sig har en fördjupning skett med fokus på de två bolag med lägst offererade pris.

Justerandes sign.

			
---	---	---	--

forts. § 5

Fördjupningen har bestått dels av möten med offererade undertecknande revisorer, dels av fördjupad referenstagning, men också av inhämtande av exempel på rapportering av genomförd revision. Även efter fördjupningen bedöms de två kvarvarande bolagen vara väl lämpade för uppdraget och fullt likvärdiga. Detta leder till slutsatsen att det bolag med lägst pris bör väljas. Kansliberedningen föreslår därför stiftsfullmäktiges presidium att föreslå stiftsfullmäktige besluta att utse bolaget Ernst & Young till auktoriserad revisor för stiftet och prästlönetillgångarna för åren 2023-2026.

Det kan också noteras att Ernst & Youngs offert bygger på att såväl undertecknande revisor som granskningsledare är auktoriserade revisorer, vilket bedöms positivt. Undertecknande revisor är auktoriserade revisorn Katarina Söderberg. Granskningsledare (och ersättare) är auktoriserade revisorn Sofi Hellström.

För att underlätta vid eventuella personalförändringar hos revisionsbolaget föreslås stiftsfullmäktige ändå utse Ernst & Young som bolag istället för att utse dessa enskilda personer anställda i bolaget. Detta för att undvika administrativt merarbete och behov av nya beslut under den aktuella avtalsperioden om revisionsbolagets personalstruktur skulle förändras.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet bedöms inte medföra några direkta eller indirekta konsekvenser för barn eller unga.

Stiftsfullmäktiges presidium beslutar föreslå stiftsfullmäktige att besluta

- att** utse revisionsbolaget Ernst & Young AB till revisorer för granskning av dels Luleå stifts verksamhet, dels Prästlönetillgångarna i Luleå stift, samt
- att** uppdraget avser verksamhetsåren 2023 till och med 2026.

Utdrag till:

- Stiftsfullmäktige i Luleå stift
- Ernst & Young AB
- Conny Erkheikki, PwC Sverige
- Håkan Jonsson, PwC Sverige
- Stiftsdirektorn
- Ekonomichefen

Justerandes sign.

AL	KAS	GU	
----	-----	----	--

§ 6

Sammanträdet avslutas

Ordföranden tackar samtliga medverkande för väl utfört arbete och förklarar presidiets sammanträde avslutat.

Justerandes sign.

AL	KOE	U	
----	-----	---	--

Ärende 10

Ärende till stiftsfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-18--19	Handläggare Åsa Björkman	Diarienummer S 2021-0793
Ärende Motion till stiftsfullmäktige, En annan kyrkovalsörelse 2025 - är det möjligt?		

Beslutsförslag

Stiftsstyrelsen föreslår stiftsfullmäktige **besluta**

att avslå motionen.

Ärendebeskrivning

Motionen "En annan kyrkovalsörelse 2025 – är det möjligt?" av Maria Andersson har inkommit till stiftsfullmäktige i Luleå stift. Motionen mottogs av stiftsfullmäktige vid sammanträdet den 19 november 2021.

Beredningen var initialt vilande i avvaktan på ny mandatperiod. Valansvarig är utsedd till handläggare av ärendet.

Om motionen

Motionären föreslår stiftsfullmäktige besluta

att uppdra åt stiftsstyrelsen att tillsammans med biskopsämbetet ta fram en handledning för samtal och debatt till valörelsen 2025 som främjar god dialog om Svenska kyrkan.

Motionären framför i motionen en önskan om ett handledningsmaterial inför kyrkovalet 2025 som inte släpar kyrkan i smutsen utan i stället vittnar om hopp och försoning. För motionen i dess helhet se *bilaga*.

Motiv till förslaget till beslut

Många människor och organisationer är involverade i kyrkovalet. Stiftsstyrelsen har sitt ansvarsområde, valnämnden sitt och nomineringsgrupperna sina. Stiftsstyrelsen har det övergripande ansvaret för alla direkta val inom stiftet (38 kap 2 § KO). Stiftsstyrelsens ska se till och på olika sätt medverka till att de direkta valen kan genomföras på ett korrekt sätt i stiftets församlingar och pastorat.

Stiftsstyrelsen konstaterar att en väl fungerande valörelse, med målet att ge medlemmar god förståelse för de olika nomineringsgruppernas mål och inriktning, bör bygga på respektfullt bemötande och goda samtal mellan nomineringsgrupper. Stiftsstyrelsen ställer sig tveksam till att stiftet tillsammans med biskopen har en roll och uppgift i samtal med, och mellan, nomineringsgrupper kopplat till dessa frågor.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet att avslå motionen bedöms inte få några direkta eller indirekta konsekvenser för barn eller unga.

Motion till Luleå stifts stiftsfullmäktige

Fyll i de grå formulärfälten nedan. Ett tips är att använda TAB-tangeneten för att hoppa mellan fäten

Motionen inskickad av
Maria Andersson

Motionens rubrik

En annan kyrkovalrörelse 2025 – är det möjligt?

Motionens innehåll och motivering till beslut

Vi har de senaste månaderna offentligt visat upp den mest pinsamma sidan av Svenska kyrkan. Mitt i orons tider, med stor ovisshet om pandemins fortsatta utveckling och politisk osäkerhet i landet har vi i Svenska kyrkan varit med och stärkt fördomar, förakt och missmod, i stället för att ge tröst, hopp och trygghet med Gud. Jag skriver detta innan vi sett resultatet av kyrkovalet 2021, för oavsett vilka vi är som efter valet fått förtroendeuppdrag i Svenska kyrkan, har vi varit en del av den valrörelse som gjort detta. Jag skäms! Jag skäms över varje ord jag kan ha uttalat eller skrivit som gjort någon ledsen och uppgiven. Jag skäms över att vara del i ett sammanhang som främjar misstro för ledare och fördomar för kyrkan. Med detta har jag full förståelse för att många av Svenska kyrkans medlemmar väljer att lämna. Är inte kyrkan något annat än samma vanliga tjafs, skryt och smutskastning som man ser och hör överallt annars?

Vilka är vi att döma vår broder? Är jag blind för bjälken jag har i mitt öga och pekar jag bara på flisan jag ser hos någon annan? (Rom.2 och Matt.7).

Herre förbarma dig!

Kanske kan vi få förlåtelse och chans till bättring. Det vet jag inte. Men jag vill gärna be om det.

Jag önskar att vi förtroendevalda i tät dialog med biskopsämbetet och med hjälp av tillgänglig kompetens och aktuell kunskap om samtalsmetodik, arbetar fram en handledning för samtal och debatt till valrörelsen 2025, som inte släpar kyrkan i smutsen, utan i stället vittnar om hopp och försoning som finns att finna i kyrkans tro, enligt trosbekännelsens ord – Vi tror och på ... en helig allmänlig kyrka, de heligas samfund, syndernas förlåtelse ... och vi ber, förlåt oss våra synder liksom vi förlåter dem som står i skuld till oss.

Samtal och diskussioner ska inte tystas utan öppnas och fördjupas, så att fler kan och vill bidra till ett större förtroende för Svenska kyrkan.

Förslag till stiftsfullmäktigebeslut

Jag/vi föreslår att Stiftsfullmäktige beslutar att:
uppdra åt stiftstyrelsen att tillsammans med biskopsämbetet ta fram en handledning för samtal och debatt till valrörelsen 2025 som främjar god dialog om Svenska kyrkan

Ort och datum

postadress: Box 942, 971 28 Luleå besöksadress: Stationsgatan 40
telefon: 0920-26 47 00 vx. Fax: 0920-26 47 70 e-post: lulea.stift@svenskakyrkan.se
org.nr: 252010-0112 hemsida: www.svenskakyrkan.se/luleastift

Korpikå den 18 september 2021

Motionärens/-ernas underskrift

Maria Andersson

Insändes med påskrifter på utskrivet formulär per post till:

Stiftsfullmäktige i Luleå stift

Box 942

971 28 Luleå

eller inskannad via e-post till

lulea.stift@svenskakyrkan.se

Ärende 11

Ärende till stiftsfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-18--19	Handläggare Heidi Stenberg	Diarienummer S 2022-0160
Ärende Avgifter vid utlämnande av offentliga och allmänna handlingar		

Beslutsförslag

Stiftsstyrelsen föreslår stiftsfullmäktige **besluta**

- att** med upphävande av Stiftsfullmäktiges i Luleå stift beslut av den 23-24 november 2018, § 26, om avgifter vid utlämnande av offentliga och allmänna handlingar, besluta att Luleå stift, med stöd av avgiftsförordningen (1992:191) och 53 kap. 8 § kyrkordningen, ska ta ut avgifter vid utlämnande av offentliga och allmänna handlingar enligt bifogad bilaga (*se bilaga 1*) samt
- att** beslutet ska träda ikraft den 1 januari 2023.

Ärendebeskrivning

Stiftsfullmäktige beslutade 2018 om avgifter vid utlämnande av offentliga och allmänna handlingar. Som ett led i stiftskansliets arbete med att sänka administrativa kostnader föreslås justeringar i avgiftsuttag vid utlämnande av handlingar. En rättsutredning har genomförts i syfte att belysa rättsområdet, ge stöd för beslut och beskriva handläggningsrutinen (*se bilaga 2*).

Bakgrund

Alla har rätt att ta del av allmänna och offentliga handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan. Någon avgift får inte tas ut när någon besöker en kyrklig enhets kansli och där studerar en sådan handling. När någon begär att få en kopia av handlingen får däremot en avgift tas ut, dock endast med ett belopp som motsvarar kopierings-, porto- och postförskottskostnader. I avgiften får inte ingå kostnader för framtagande eller återställande av handlingen. Inte heller faktureringsavgift får debiteras.

För att avgifter ska kunna tas ut krävs beslut av stiftsfullmäktige. Den så kallade *självkostnadsprincipen* ska vara vägledande för beräkningen av avgifter. Av kyrkoordningens förarbeten framgår att avgifter i allt väsentligt ska motsvara vad som gäller för statliga myndigheter (enligt avgiftsförordningen).

Förslaget till beslut innebär samma principer och beräkningsgrunder som idag. Däremot föreslås en högre beloppsgräns för att avgift alls ska tas ut, detta för att avgiftsuttaget ska bli kostnadseffektivt och bära sig självt. Den som begär ut handlingar framöver kan således få ut handlingar kostnadsfritt i större omfattning än idag (59 sidor), men sett till de administrativa kostnaderna som fakturering av småbelopp medför är detta ändå mer hållbart ur ett kostnadsbesparande perspektiv för stiftet.

De vanligaste uttagen som görs är mindre uttag, som genom det föreslagna avgiftsbeslutet inte träffas av några kostnader för den enskilde. Att lägga en högre beloppsgräns för att avgift alls ska tas ut vid utlämnande av handling innebär avsteg från avgiftsförordningen. Avsteg från avgiftsförordningens fastställda beloppsgränser får göras om det anses föreligga särskilda skäl. Kostnadseffektiviteten och lönsamhetsaspekten får anses utgöra särskilda skäl för sådana avsteg i stiftets fall. Resonemang har förts i syfte att lägga den föreslagna beloppsgränsen på rätt nivå. Självkostnadsprincipen måste vara central. Utifrån förd dialog och i bifogad rättsutredning redovisade principer (*se bilaga 2*) föreslås beslut om avgifter vid utlämnande av allmänna och offentliga handlingar fastställas enligt bifogad bilaga (*se bilaga 1*).

Barnkonsekvensanalys

Luleå stifts beslut om avgifter vid utlämnande av offentliga och allmänna handlingar bedöms inte medföra några särskilda konsekvenser för barn.

Förslag till beslut**Avgifter vid utlämnande av offentliga och allmänna handlingar i Luleå stift**

Papperskopior/-utskrifter, kopior av elektroniska handlingar/kopior översända med e-post, utskrift av upptagning för automatisk databehandling, kopior av film- eller ljudupptagningar samt kopior av handlingar som överförs till USB

1-59 sidor	Gratis
60 sidor	150 kr
Fler än 60 sidor	150 kr + 2 kr per sida
Avskrift av allmän handling	125 kr för arbetstid per påbörjad 15-minutersperiod
Arbete med att konvertera och sammanställa filer samt bifoga dem i e-post alt. överföra dem till USB eller motsvarande, tidsåtgång 1-10 minuter	Gratis
Arbete med att konvertera och sammanställa filer samt bifoga dem i e-post alt. överföra dem till USB eller motsvarande, från och med den elfte arbetsminuten	125 kr för arbetstid per påbörjad 15-minutersperiod
Kostnad för USB-minne eller motsvarande	50 kr
Kopia av videoupptagning	600 kr per USB eller motsvarande
Kopia av ljudupptagning	120 kr per USB eller motsvarande
Utskrift av ljudupptagning	125 kr för arbetstid per påbörjad 15-minutersperiod

Till ovanstående avgifter kan tillkomma porto om försändelsen väger mer än 20 gram och/eller postförskottsavgift eller annan särskild kostnad för att med post, bud eller liknande förmedling sända den begärda handlingen eller kopian till mottagaren.

Luleå stift får i enskilda fall besluta att avgifter enligt ovan ska betalas helt eller delvis i förskott, innan avskrifter eller kopior lämnas ut. Detta kan exempelvis bli aktuellt i det fall en begäran avser ett större antal handlingar eller på annat sätt är omfattande och därmed resurskrävande. Luleå stift kan då avvakta med kopiering till dess att avgiften har betalats.

Luleå stift får besluta om undantag från hur avgift tas ut om det finns särskilda skäl. Det är bara i uppenbara fall av systematiskt missbruk som undantagsbestämmelsen kan bli aktuell.

Avgift ska inte tas ut av andra organisatoriska enheter inom Svenska kyrkan.

Rättsutredning

Avgifter vid utlämnande av offentliga och allmänna handlingar

Bakgrund

Vid sammanträde den 23-24 november 2018 beslutade Stiftsfullmäktige i Luleå stift om avgifter vid utlämnande av offentliga och allmänna handlingar.¹ Med anledning av ökade administrativa kostnader för avgiftsuttagandet finns nu anledning att på nytt se över frågan.

Bestämmelserna som reglerar frågan om avgifter vid utlämnande av handlingar har endast i ringa omfattning förändrats sedan 2018 då ovannämnda beslut fattades. Vad som hänt sedan dess är att den tekniska utvecklingen och mognaden gått framåt, innebärande att allt fler handlingar finns elektroniskt och begärs ut elektroniskt, huvudsakligen via e-post. En annan förändring är införandet av GDPR-anpassade rutiner, som behöver beaktas när personuppgifter ska lämnas ut. Ny praxis, utredningar samt vissa lagändringar har också tillkommit på området.

Gällande regelverk

Offentlighetsprincipen gäller för Svenska kyrkans verksamhet och har blivit en grundbult i det som är Svenska kyrkans identitet. Den kan ses som en väsentlig förutsättning för att Svenska kyrkans karaktär av öppen folkkyrka med en demokratisk organisation ska bibehållas.² Offentlighetsprincipen finns också inskriven i lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan.

Enligt gällande regelverk³ har alla rätt att ta del av allmänna handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan, liksom av Svenska kyrkans offentliga handlingar. Viktigt att notera är att Svenska kyrkan hanterar olika typer av handlingar, både allmänna och inomkyrkliga/offentliga. De allmänna handlingarna är de som ingår i den statliga verksamheten som kyrkan alltjämt bedriver: begravningsverksamheten samt kulturminnesvården (ärenden rörande kyrkoantikvarisk ersättning). För handlingar som rör dessa områden stadgas reglerna i lag.⁴ För övriga, inomkyrkliga handlingar - här kallade offentliga handlingar - regleras föreskrifterna om offentlighet, avgifter, sekretess etc. i kyrkoordningen.

Med *allmän* handling avses en framställning i skrift eller bild samt en upptagning som endast med tekniska hjälpmedel kan läsas eller avlyssnas eller uppfattas på annat sätt och som förvaras hos Svenska kyrkan, och är att anse som inkommen till eller upprättad hos Svenska kyrkan. Med *offentlig* handling avses en sådan framställning i skrift och bild eller en sådan teknisk upptagning som förvaras hos Svenska kyrkan, och är att anse som inkommen till eller upprättad hos Svenska kyrkan.⁵

¹ Protokollsutdrag och beslut avseende dnr. S 2018-0962, § 26, bifogas denna utredning

² CsSkr 1999:3 sid. 2-301

³ Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), 10-11 §§ lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan samt 53 kap. kyrkoordningen

⁴ Tryckfrihetsförordningen (1949:105), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), avgiftsförordningen (1992:191)

⁵ 53 kap. 5 § kyrkoordningen samt 2 kap. 3-4 §§ tryckfrihetsförordningen (1949:105)

Någon avgift får inte tas ut när någon besöker en kyrklig enhets kansli och där studerar en handling. Av tryckfrihetsförordningen framgår däremot att den som önskar ta del av en allmän handling har rätt att mot en fastställd avgift få en avskrift eller kopia av handlingen till den del handlingen får lämnas ut. När någon begär att få en kopia av handlingen får en avgift tas ut också i enlighet med kyrkoordningen, dock endast med ett belopp som motsvarar kopierings-, porto- och postförskottskostnader. Det avgiftsfria utlämnandet för påseende avser originalhandlingar och datautskrifter, men också de handlingar som kyrkan väljer att visa en kopia av, till exempel för att maskera hemliga delar av handlingen eller för att skydda en värdefull originalhandling. I kopiaavgiften får däremot inte ingå kostnader för framtagande eller återställande av handlingen. Inte heller faktureringsavgift får debiteras. Det har förutsatts att den så kallade *självkostnadsprincipen* ska vara vägledande för hur stora avgifter som får tas ut.⁶

Beslut om avgift avseende kopior som utlämnas har, med hänsyn till församlingarnas, pastoratens och stiftens självständighet, bedömts viktigt att överlåta till enheterna att avgöra. Enheterna ska därför själva besluta om någon kopiaavgift ska tas ut och hur stor den i så fall ska vara. En förutsättning för att ta ut en avgift är alltså att det finns ett giltigt beslut om detta hos respektive enhet. Det är enhetens beslutande organ, kyrkofullmäktige respektive stiftsfullmäktige, som har att besluta om avgifter ska tas ut och principerna för avgiftsuttaget.

Anonymitet och sekretessprövning

Rätten att ta del av Svenska kyrkans handlingar avser var och en, oberoende av kyrkotillhörighet. En begäran om utfående av handling kan inkomma från någon som vill vara anonym. Svenska kyrkan får då, enligt det så kallade anonymitetsskyddet, inte efterforska vem som begär att få del av den allmänna eller offentliga handlingen eller vilket syfte den har med sin begäran *i större utsträckning än vad som behövs för att Svenska kyrkan ska kunna pröva om det finns hinder mot att handlingen lämnas ut.*

Den som vill vara anonym när den begär att få ta del av allmänna eller offentliga handlingar ska rekommenderas att kontakta stiftet per telefon eller besöka stiftskansliet utan att ange namn- eller kontaktuppgifter. Genom att besöka stiftskansliet kan också kopior av allmänna eller offentliga handlingar begäras ut anonymt och eventuell avgift för dessa erläggas kontant⁷. Om den som begär att få ta del av handlingar däremot röjer sin identitet i sin begäran, till exempel genom att inge begäran per e-post, är denne inte längre anonym. Sådan elektronisk kontakt med stiftet kan lämna spår i stiftets elektroniska system och spåren i sig kan utgöra allmänna och offentliga handlingar. Vid fakturering avseende avgift för kopior av allmänna eller offentliga handlingar är det inte heller möjligt att vara anonym.

Enligt nyligen fattat beslut har Justitieombudsmannen konstaterat att den som begär att få del av allmänna handlingar per post eller e-post kan behöva lämna vissa uppgifter för fakturering, men att sådana frågor med hänsyn till efterforskandeförbudet måste ställas med försiktighet. I beslutet understryks att den enskilde inte får ges uppfattningen att uppgifter så som personnummer måste lämnas för att få del av handlingarna. Saklig och klar information om varför uppgifterna efterfrågas samt om alternativa sätt att ta del av handlingarna bör ges, inte bara på webbplats utan även i direkt kontakt med enskilda.⁸

⁶ 53 kap. 7-8 §§ kyrkoordningen, CsSkr 1999:3 sid. 2-302, Kyrkoordning för Svenska kyrkan 2018 med kommentarer och angränsande lagstiftning, sid. 757-759 samt 2 kap. 16 § 1 st. tryckfrihetsförordningen

⁷ I Sverige är kontanter lagliga betalningsmedel, vilket betyder att vi ska kunna betala med dem överallt. Den regeln kan ibland avtalas bort men så har inte skett i vårt fall, se 5 kap. 1 § 2 st. lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank

⁸ Justitieombudsmannens beslut den 20 december 2021 i ärende med dnr. 2939-2021

Elektroniska utlämnanden och GDPR

Svenska kyrkan är inte skyldig att lämna ut kopior av allmänna eller offentliga handlingar annat än i pappersform. Däremot är det en service stiftet gärna erbjuder, då det sparar resurser att lämna ut handlingar via e-post. När handlingar lämnas ut i elektronisk form bör det ske i pdf-format (eller annat motsvarande format, som gör det svårt att ändra innehållet). Detta kan innebära att en befintlig fil måste konverteras till pdf-format före utlämnandet. De flesta handlingar som idag begärs ut lämnas således ut elektroniskt, om de inte innehåller personuppgifter.

Kyrkoordningen har ingen uttrycklig reglering om avgifter vid elektroniska utlämnanden. Samtidigt säger kyrkoordningens förarbeten att regleringen av avgifter är avsedd att i allt väsentligt motsvara vad som gäller på den statliga sidan. Klart är att de statliga bedömningarna och besluten om avgifter har anpassats efter nutiden, medan kyrkoordningen inte har uppdaterats.⁹ Inte heller avgiftsförordningen innehåller någon fastställd avgift för att lämna ut kopior i elektronisk form.¹⁰ Av avgiftsförordningen framgår dock att om det är förenligt med myndighetens uppgift, och om tjänsten är av tillfällig natur eller av mindre omfattning, får myndigheten mot en avgift tillhandahålla automatisk databehandlingsinformation i annan form än utskrift.¹¹ Med stöd av den bestämmelsen har det konstaterats att det föreligger rätt att ta ut en avgift när handlingar lämnas ut i elektronisk form. Det har vidare konstaterats att det är myndigheten själv som fattar beslut om grunderna för en sådan avgiftssättning, eftersom avgiftsförordningen inte innehåller någon fastställd avgift för att lämna ut handlingar i elektronisk form.¹² Priset kan sättas så att samtliga kostnader för att hantera beställningen täcks, det vill säga materialkostnader, programmering, bearbetning etc.¹³

Nedlagd arbetstid orsakad av begärn om utfående av handling

Vad gäller nedlagd arbetstid för utlämnande av handling saknas också reglering, utöver den begränsade reglering som finns i avgiftsförordningen.¹⁴ Av kyrkoordningens förarbeten framgår att det i kopiaavgiften inte får ingå kostnader för framtagande eller återställande av handlingen. Någon avgift för nedlagd arbetstid är således inte möjlig att ta, med undantaget avskrifter i form av transkribering eller manuell kopiering. Frågan är hur detta ska bedömas när uttagen är så omfattande och resurskrävande att extrapersonal behöver anställas, då arbetet med uttagen inte inryms i ordinarie verksamhet.

⁹ CsSkr 1999:3 sid. 2-302

¹⁰ Se bl.a. HFD 2013 ref. 21, Kammarrätten i Stockholms dom den 6 maj 2015 i mål nr. 4805-14 och Lenberg m.fl., Offentlighets- och sekretesslagen, kommentaren till 2 kap. 13 § TF, 1 juli 2015, Zeteo

¹¹ 4 § 1 st. 8 p. och 2 st. avgiftsförordningen (1992:191)

¹² Kammarrätten i Stockholms dom den 6 maj 2015 i mål nr. 4805-14 samt E-offentlighetskommittén i betänkandet SOU 2010:4, sid. 345 f. - Allmänna handlingar i elektronisk form – offentlighet och integritet

¹³ ESV (ekonomistyrningsverket) 2005:27, Avgift för kopia av allmän handling, sid. 12. I sammanhanget bör noteras att två betänkanden har lagts fram till regeringen där utredarna presenterat förslag på ändringar och tillägg i avgiftsförordningen som syftar till att motverka den bristande enhetlighet och förutsebarhet som råder när myndigheter, enligt gällande bestämmelser, tar ut en avgift för att tillhandahålla information i elektronisk form efter en begäran. Betänkandena, som alljämt är under behandling, föreslår att även avgifter för elektroniskt utlämnande ska regleras i lag eller förordning och på så sätt bli mer enhetligt. Se SOU 2020:55 - Innovation genom information, samt SOU 2020:82 - Avgifter för information i elektronisk form

¹⁴ Se 15-18 §§ avgiftsförordningen (1992:191)

För att information som innefattar *ett urval eller en sammanställning* ska anses tillgänglig med rutinbetonade åtgärder krävs att informationen kan göras tillgänglig utan nämnvärda kostnader eller andra komplikationer. I praxis har fastslagits att en sammanställning av uppgifter ur en upptagning för automatiserad databehandling som kräver en arbetsinsats på 4-6 timmar går utöver vad som kan anses utgöra rutinbetonade åtgärder. En sådan sammanställning bedöms inte vara en begränsad arbetsinsats som inte är förknippad med några nämnvärda kostnader. En sådan sammanställning bedöms därmed inte kunna anses som förvarad hos Svenska kyrkan eller utgöra en allmän eller offentlig handling. Den behöver således inte lämnas ut.¹⁵ Hade det däremot varit fråga om en begäran om utfående av befintliga handlingar finns en skyldighet att pröva utlämnandet, oavsett hur stor arbetsinsats som krävs.

Länsstyrelsen i Kronobergs län har fattat beslut om att ta ut en avgift för arbete med att konvertera och sammanställa filer samt bifoga dem i e-post, om denna arbetstid överstiger tio minuter. Avgiften får dock inte omfatta arbete med att ta fram handlingarna eller sekretess- och personuppgiftsgranska dem. Länsstyrelsen beslutade samtidigt om avgift för omfattande beställningar som kräver arbetsinsats utöver det vanliga. Enligt beslutet har länsstyrelsen möjlighet att debitera enligt samma taxa om någon begär ut handlingar i sådan omfattning att de inte kan hantera beställningen inom ordinarie arbetstid eller om extrapersonal måste anställas.¹⁶ Motsvarande regler avseende arbete med att konvertera och sammanställa filer samt bifoga dem i e-post eller överföra dem till USB eller motsvarande har enligt avgiftsbeslutet från 2018 tillämpats för Luleå stift. Det saknas dock förutsättningar att debitera för nedlagd arbetstid som åtgår vid framtagande, återställande, personuppgiftsgranskning och sekretessprövning av handlingarna, då det får anses förenligt med Svenska kyrkans intention med offentlighetsprincipen att tillhandahålla sådana tjänster kostnadsfritt.

Handläggningsrutiner

Ett önskemål om att få ta del av, eller att få en utskrift eller en kopia av en handling ska behandlas skyndsamt. Utlämnandet ska prövas av den juridiska person som förvarar handlingen, alltså Stiftsstyrelsen i Luleå stift. I fråga om handlingar som hör till domkapitlets verksamhet ska dock prövningen ske av domkapitlet. I fråga om handlingar som hör till biskopens verksamhet ska prövningen ske av biskopen. I samtliga ovannämnda fall finns delegationer gällande prövningen av om en handling ska lämnas ut eller inte. I tveksamma fall eller om delegaten vägrar att lämna ut handlingen eller delar av den, ska frågan om utlämnande hänskjutas till stiftsstyrelsen, domkapitlet eller biskopen om den som har framställt önskemålet begär det. Den som har framställt önskemålet ska underrättas om att ett sådant hänskjutande kan begäras och att ett beslut av stiftsstyrelsen, domkapitlet eller biskopen krävs för att överklagande ska kunna ske. Överklagande kan även ske efter giltigt delegationsbeslut.¹⁷

Undantag från rätten att ta del av allmänna och offentliga handlingar gäller endast för handlingar som innehåller uppgifter som skyddas av förbud enligt lag eller 54 kap. kyrkoordningen. Om de skyddade uppgifterna förekommer endast i vissa delar av en handling kvarstår rätten att ta del av handlingens övriga delar. De skyddade uppgifterna ska då maskeras innan handlingen lämnas ut. När någon besöker en kyrklig enhets kansli och där studerar en handling får inte någon avgift tas ut. Detta gäller även när uppgifter i en handling behöver maskeras. Trots att originalhandlingarna i sådana lägen behöver kopieras innan maskering kan ske får alltså ingen avgift tas ut.

¹⁵ Se ÖN 2019/20, HFD 2015 ref. 25 samt Kammarrätten i Stockholms dom den 19 juli 2016 i mål nr. 3097-16

¹⁶ Länsstyrelsen i Kronobergs län, beslut om avgifter för utlämnande av allmänna handlingar, ärendenummer 116-4165-2015, beslutat den 15 september 2015

¹⁷ 53 kap. 9-10 §§ kyrkoordningen

När en handling innehållandes personuppgifter lämnas ut får den inte lämnas ut elektroniskt. Handlingar innehållandes personuppgifter får med hänvisning till dataskyddsförordningen/ GDPR enbart lämnas ut per post.

Om det finns något hinder mot att lämna ut handlingen ska det fattas ett skriftligt beslut om avslaget, *om den sökande begär detta*.¹⁸ I beslutet ska anges vilket hinder som finns mot att lämna ut handlingen, med hänvisning till gällande lag eller kyrkoordningsbestämmelse samt utförlig beskrivning av skälen för beslutet. I beslutet ska också anges hur beslutet kan överklagas. Ett beslut om avslag att lämna ut en handling eller delar av en handling får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga ett beslut enligt ovan har den som beslutet angår, om det har gått denne emot. Ett beslut överklagas skriftligt. I den egenhändigt undertecknade skrivelsen ska klaganden ange vilket beslut som överklagas och vilken ändring i beslutet som begärs. Skrivelsen ska ges in till Luleå stift. Den ska ha inkommit till stiftet inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.¹⁹

Luleå stift bestämmer hur utlämnandet av en allmän eller offentlig handling ska ske. Om enskilda begär att få ut en handling elektroniskt men stiftet lämnar ut handlingen på annat sätt kan det inte överklagas. Ett beslut är överklagbart enbart när det innebär att den som begärt ut handlingen inte får del av handlingen eller delar av handlingen.

Om en handling hanteras av en enhet inom Svenska kyrkan bara som ett led i en administrativ tjänst för en annan kyrklig enhet, så som ekonomiservice, ska handlingen endast anses som förvarad och inkommen till eller upprättad hos den enhet som tjänsten utförs för.²⁰ Detta innebär att det i sådana lägen inte är stiftet som ska pröva om en sådan handling ska lämnas ut, utan frågan får hänvisas till den församling eller det pastorat handlingen härstammar ifrån.

Den som begär ut kopior eller utskrifter av handlingar ska informeras om eventuella avgifter innan kopiorna eller utskrifterna av handlingarna lämnas ut. Avgift ska inte tas ut av andra organisatoriska enheter inom Svenska kyrkan.

Avgift får inte tas ut när Luleå stift *muntligen* lämnar ut *uppgifter* ur en allmän eller offentlig handling.

Luleå stift får besluta om undantag från hur avgift tas ut om det finns särskilda skäl. Det är bara i uppenbara fall av systematiskt missbruk som undantagsbestämmelsen kan bli aktuell.

Den som vill ta del av en kopia eller utskrift av en allmän handling ska kunna betala avgiften kontant. Detta beror på att den som vill ta del av en offentlig allmän handling har rätt att vara anonym. Om den som begär ut handlingar önskar vara anonym erbjuds möjligheten att komma till stiftskansliet i Luleå och hämta ut handlingarna, samtidigt som betalning erläggs kontant.

I enskilda fall får beslutas att den fastställda avgiften för utfående av handlingar ska betalas helt eller delvis innan avskriften eller kopiorna av handlingarna lämnas ut. Förskottsbetalning kan exempelvis aktualiseras om en begäran avser ett större antal handlingar eller på annat sätt är omfattande och därmed resurskrävande. Det är omständigheterna i det enskilda fallet som får avgöra om det bör beslutas om förskottsbetalning. Om avgiften ska betalas i förskott kan stiftet avvakta med att kopiera handlingarna till dess att avgiften har betalats. Ett generellt beslut om att alltid kräva förskottsbetalning innan handlingar lämnas ut får dock inte fattas.²¹

¹⁸ Om den sökande inte efterfrågar ett skriftligt beslut räcker det med muntligt besked om beslutet

¹⁹ 53 kap. 11-12 §§ samt 58 kap. 2-4 §§ kyrkoordningen

²⁰ 53 kap. 6 a § kyrkoordningen

²¹ 6 kap. 1 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) samt prop. 2019/20:179 s. 17

Den som anser att ett beslut om avgiftsuttag gällande allmän handling (begravningsverksamhet samt kulturminnesvård; ärenden rörande kyrkoantikvarisk ersättning) är oriktigt, har också rätt att begära ett skriftligt beslut. Denna begäran ska göras inom 30 dagar från det att avgiften har betalats. Beslutet kan överklagas hos Skatteverket resp. förvaltningsdomstolen. Även den som anser att ett beslut om avgiftsuttag gällande offentlig handling (kyrkoordningsreglerade offentlighetsprincipen) är oriktigt, har rätt att begära ett skriftligt beslut. Beslutsprövning av stiftets avgiftsbeslut kan då begäras hos Svenska kyrkans överklagandenämnd, enligt reglerna i 57 kap. kyrkoordningen.

Överväganden

Varför begäran om utfående av handling bör avgiftsbeläggas

Avgift ska inte tas ut för sådana handlingar som Luleå stift lämnar ut på grund av expedieringsregler som ålägger stiftet att på eget initiativ lämna ut handlingar. Detta gäller exempelvis när stiftet expedierar fattade beslut till dem besluten rör. När en handling däremot begärs ut av någon annan medför detta merkostnader. Dessa kostnader har Svenska kyrkan ansett sig beredd att stå, till förmån för samhällets insyn och fria granskning av Svenska kyrkans verksamhet. Denna transparens är av avgörande vikt för kyrkans trovärdighet. Samtidigt måste ett övervägande göras, om vad det är rimligt att Svenska kyrkans medlemmar ska bekosta. Idag gör media regelbundet omfattande uttag av handlingar, vilket medför stora omkostnader för stiftet. Bland annat har extrapersonal behövt anställas under perioder, för att klara av uppgiften.

Nu behövs ett övervägande av vilka kostnader det är rimligt att stiftet står för respektive vilka avgifter det är rimligt att besluta om. Klart är att alla avgifter ska baseras på självkostnadsprincipen, då avgifter för utlämnande av handlingar på intet sätt ska vara vinstbringande. Det är också angeläget att avgifter inte tas ut på ett sådant sätt att möjligheten att ta del av handlingarna i praktiken begränsas.²²

Fördelen med att ha likalydande bestämmelser oavsett handlingstyp och tillämpligt regelverk

Eftersom den inomkyrkliga offentlighetsprincipen är avsedd att motsvara den statliga är det rimligt att kyrkan följer utvecklingen på den statliga sidan i dessa frågor och låter den påverka också kyrkans hantering i motsvarande delar. För att underlätta tillämpningen av ett avgiftsbeslut för stiftet bör samtliga handlingar som stiftet förvarar hanteras lika i fråga om avgifter, trots att avgiftsbesluten grundas på olika föreskrifter. Avgifter för utlämnande av allmänna handlingar regleras i avgiftsförordningen, vilken också förslagen i denna utredning baseras på med hänvisning till kyrkoordningens förarbeten.

Kostnadseffektivt avgiftsbeslut i enlighet med självkostnadsprincipen

Att ta ut en avgift för utlämnande av handlingar enligt gällande beslut kostar idag mer i administration än vad det ger in till stiftet. I nuläget kan det alltså inte anses som en rimlig eller lämplig hantering av medlemsavgifterna. Det förefaller dock inte heller lämpligt att helt avskaffa avgifterna, eftersom det inte heller är en omsorgsfull hantering av medlemsavgifterna. Den avgörande frågan blir då hur högt avgiftsbeloppet behöver vara för att det ska anses rimligt och kostnadseffektivt att fakturera för avgiften?

²² CsSkr 1999:3 sid. 2-302

Rent materiellt är det liten skillnad mellan nu gällande beslut om avgifter vid utlämnande av handlingar och det nya förslaget till beslut. Målet är ett kostnadseffektivt avgiftsbeslut i enlighet med självkostnadsprincipen. Förslagsvis ska avgiftsbestämmelserna även fortsättningsvis utgå från avgiftsförordningen och myndigheternas beloppsgränser och riktlinjer, så att stiftets allmänna och offentliga handlingar behandlas korrekt samtidigt som utlämnanden debiteras enligt avgiftsförordningens bestämmelser. Förslaget är således att även fortsättningsvis hålla sig till samma principer och beräkningsgrunder. Däremot föreslås en högre beloppsgräns för att avgift alls ska tas ut, detta för att avgiftsuttaget ska bli kostnadseffektivt och bära sig självt. Den som begär ut handlingar framöver kan således få ut handlingar kostnadsfritt i större omfattning än idag, men sett till de administrativa kostnaderna som fakturering av småbelopp medför är detta ändå mer hållbart ur ett kostnadsbesparande perspektiv för stiftet.

Viktigt i sammanhanget är att de nya avgiftsbestämmelserna inte medför att någon som begär ut handlingar missgynnas eller särbehandlas. De nya bestämmelserna får inte innebära att de som begär ut stora mängder handlingar, och därmed ska betala en avgift, genom avgiftsbeloppets storlek betalar mer än avgiftsförordningen föreskriver eller indirekt står för kostnader som andras mindre uttag medfört för stiftet. Oavsett hur beloppsgränsen sätts är det således viktigt att likabehandlingsprincipen tillämpas. En högre gräns för att avgift ska tas ut medför att den stora merparten av de uttag som görs blir kostnadsfria, vilket generellt gynnar dem som begär ut handlingar. De vanligaste uttagen som görs är mindre uttag, som genom det föreslagna avgiftsbeslutet inte träffas av några kostnader för den enskilde.

Att lägga en högre beloppsgräns för att avgift alls ska tas ut vid utlämnande av handlingar innebär avsteg från avgiftsförordningen. Avsteg från avgiftsförordningens fastställda gränser får göras om det anses föreligga särskilda skäl.²³ Kostnadseffektiviteten och lönsamhetsaspekten får anses utgöra särskilda skäl för sådana avsteg i stiftets fall. Resonemang har förts i syfte att lägga den föreslagna beloppsgränsen på rätt nivå. Självkostnadsprincipen måste vara central. Utifrån förd dialog och i denna rättsutredning redovisade principer föreslås beslut om avgifter vid utlämnande av offentliga och allmänna handlingar fastställas enligt bifogad bilaga.

Enligt uppdrag,

Heidi Stenberg
Stiftsjurist

²³ 16 § 3 st. avgiftsförordningen (1992:191)

§ 26 SF
§ 111 SS

Dnr S 2018-0962

Avgifter vid utlämnande av offentliga och allmänna handlingar

Stiftsstyrelsen beslutade 2016-11-03 (§ 121/16 SS) att återremittera ärendet till stiftskansliet för ytterligare beredning.

Offentlighetsprincipen gäller fullt ut inom Svenska kyrkans verksamhet och har blivit en grundbult i det som är Svenska kyrkans identitet. Den kan ses som en väsentlig förutsättning för att Svenska kyrkans karaktär av öppen folkkyrka med en demokratisk organisation ska bibehållas. Offentlighetsprincipen finns också inskriven i lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan. Enligt gällande regelverk har alla rätt att ta del av de allmänna handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan, liksom av Svenska kyrkans offentliga handlingar. Viktigt att notera är att Svenska kyrkan hanterar olika typer av handlingar, både allmänna och inomkyrkliga/offentliga.

De allmänna handlingarna är de som ingår i den statliga verksamheten som kyrkan alltjämt bedriver; begravningsverksamheten samt kulturminnesvården (ärenden rörande kyrkoantikvarisk ersättning). För de handlingar som rör dessa områden stadgas reglerna i tryckfrihetsförordningen (1949:105), offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), avgiftsförordningen (1992:191) etc. För övriga handlingar regleras föreskrifterna om offentlighet, avgifter, sekretess etc. i kyrkoordningen.

2006-10-30 beslutade stiftsstyrelsen (§ 137/06 SS) om avgift för kopia av allmän handling vid stiftskansliet. Det är enhetens beslutande organ, kyrkofullmäktige respektive stiftsfullmäktige, som har att besluta om avgifter ska tas ut och principerna för avgiftsuttaget. Med hänsyn till detta, samt de omfattande uttagen av stiftets handlingar som gjorts under senare tid, finns anledning att se över frågan om avgifter och fatta nytt beslut.

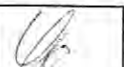
Enligt kyrkoordningens 53 kap. 7-8 §§ får inte någon avgift tas ut när någon besöker en kyrklig enhets kansli och där studerar en handling. När någon begär att få en kopia av handlingen får däremot en avgift tas ut, dock endast med ett belopp som motsvarar kopierings-, porto- och postförskottskostnader. En förutsättning för att ta ut en avgift är att det finns ett giltigt avgiftsbeslut. I kopiaavgiften får inte ingå kostnader för framtagande eller återställande av handlingen. Vidare har det förutsatts att den så kallade självkostnadsprincipen, som tidigare föreskrevs för de kyrkliga kommunernas utgiftsuttag, ska vara vägledande för hur stora avgifter som får tas ut.

För att underlätta tillämpningen av ett avgiftsbeslut för stiftet bör samtliga handlingar som stiftet förvarar hanteras lika i fråga om avgifter, trots att avgiftsbesluten grundas på olika föreskrifter. Av förarbeten till kyrkoordningen framgår att regleringen av avgifter är avsedd att i allt väsentligt motsvara vad som gäller på den statliga sidan. Avgifter för utlämnande av allmänna handlingar regleras i avgiftsförordningen.

Det är angeläget att avgifter inte tas ut på ett sådant sätt att möjligheten att ta del av handlingarna i praktiken begränsas. Den som begär ut handlingar ska informeras om eventuell avgift innan handlingarna lämnas ut.

Svenska kyrkan är inte skyldig att lämna ut kopior av allmänna eller offentliga handlingar annat än i pappersform. Däremot är det en service stiftet gärna erbjuder, då det sparar tid och miljö att lämna ut allmänna och offentliga handlingar via e-post. Vid utlämnande av handlingar via e-post sker alltid en prövning gentemot Dataskyddslagen - GDPR.

Justerandes sign.

		
---	---	---

§ 26 SF forts...

Idag gör media omfattande uttag av handlingar regelbundet, vilket medför stora omkostnader för stiftet. Bland annat har extrapersonal behövt anställas under perioder, för att klara av hanteringen. De flesta handlingar som idag begärs ut utlämnas elektroniskt. Avgiften kan sättas så att samtliga kostnader för att hantera beställningen täcks, det vill säga materialkostnader, programmering, bearbetning etc. Vad gäller nedlagd arbetstid för utlämnande av handling saknas också reglering, utöver den begränsade reglering som finns i avgiftsförordningen.

I brist på närmare inomkyrklig reglering och i avvaktan på eventuell kyrkoordningsändring/praxis föreslås stiftsfullmäktige besluta enligt föreliggande förslag. För det fall Kyrkomötet senare inför annan reglering kommer dessa avgiftsbeslut att revideras vid närmast följande stiftsfullmäktigesammanträde.

Föredragande är stiftsarkivarie Olle Mattsson.

Stiftsstyrelsen föreslår stiftsfullmäktige besluta:

att Luleå stift, med stöd av avgiftsförordningen (1992:191) och 53 kap. 8 § kyrkoordningen för Svenska kyrkan, ska få ta ut avgifter för utlämnande av allmänna och offentliga handlingar enligt bilaga.

Vid stiftsfullmäktiges sammanträde yttrar sig stiftsstyrelsens 2:e vice ordförande Maria Sandström och yrkar bifall på stiftsstyrelsens förslag. I ärendet yttrar sig även ledamoten Roger Larsson.

Stiftsfullmäktige beslutar enligt stiftsstyrelsens förslag.

Justerandes sign.

		
---	---	---

Bilaga § 26

Dnr. S 2018-0962

1.2

Avgifter vid utlämnande av offentliga och allmänna handlingar i Luleå stift

Papperskopior/-utskrifter/fax

1-9 sidor	Gratis
10 sidor	50 kr
Fler än 10 sidor	50 kr + 2 kr per sida från och med den elfte sidan
Avskrift/bearbetning av allmän handling	125 kr för arbetstid per påbörjad 15-minutersperiod

Kopia av handling som överförs till CD/DVD/USB

1-9 sidor	Gratis
10 sidor	50 kr
Fler än 10 sidor	50 kr + 2 kr per sida från och med den elfte sidan
Arbete med att konvertera och sammanställa filer samt överföra dem till CD/DVD/USB,	
- tidsåtgång 1-10 minuter	Gratis
- från och med den elfte arbetsminuten	125 kr för arbetstid per påbörjad 15-minutersperiod
Kostnad för CD/DVD-skiva	självkostnadspris
Kostnad för USB-minne	självkostnadspris

Utskrift av upptagning för automatisk databehandling

Avskrift av allmän handling	125 kr för arbetstid per påbörjad 15-minutersperiod
-----------------------------	---

Kopior av film- eller ljudupptagningar

Kopia av videoupptagning	600 kr per band/CD/DVD/USB eller motsvarande
Kopia av ljudupptagning	120 kr per band/CD/DVD/USB eller motsvarande
Utskrift av ljudupptagning	125 kr för arbetstid per påbörjad 15-minutersperiod

Justerandes sign.

		
---	---	---

Dnr. S 2018-0962

2.2

Avgifter vid utlämnande av offentliga och allmänna handlingar i Luleå stift

Till ovanstående avgifter kan tillkomma porto om försändelsen väger mer än 20 gram och/eller postförskottsavgift eller annan särskild kostnad för att med post, bud eller liknande förmedling sända den begärda handlingen eller kopian till mottagaren.

Vid uppenbart missbruk av bestämmelserna om avgiftsfria uttag kan Luleå stift debitera mottagaren redan från och med den första sidan samt för all nedlagd arbetstid etc.

Kopior av elektroniska handlingar/kopior översända med e-post

1-9 sidor	Gratis
10 sidor	50 kr
Fler än 10 sidor	50 kr + 2 kr per sida från och med den elfte sidan
Avskrift av allmän handling	125 kr för arbetstid per påbörjad 15-minutersperiod
Arbete med att konvertera och sammanställa filer samt bifoga dem i e-post, tidsåtgång 1-10 minuter	Gratis
Arbete med att konvertera och sammanställa filer samt bifoga dem i e-post, från och med den elfte arbetsminuten	125 kr för arbetstid per påbörjad 15-minutersperiod

----

Justerandes sign.

		
---	---	---

Ärende 12

Ärende till stiftsfullmäktige

Sammanträdesdatum 2022-11-18--19		Diarienummer
Ärende Sammanträdet avslutas		

Ärendebeskrivning

Ordföranden avslutar sammanträdet.
